ОПИСАНО

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 268 (18.745). ● Пайшанба, 1983 йил 24 ноябрь ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ГАЗЕТА

Матбуот сўзи, радио ва телевидение орқали айтилган сўз халқ орасида муътабардир. Бизнинг жамиятимизда матбуот, деб уқтирилди КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида, — социалистик демократиянинг жуда муҳим омили, меҳнаткашларни энг муҳим масалаларни муҳокама қилиш ва ҳал этишга жалб қилиш, жамоатчилик фикрини вужудга келтириш воситасидир. Матбуотнинг, телевидение, радионинг чиқишлари турмушни чуқур таҳлил этиши билан, далилларининг исботланиши билан, фикр ва сўзларнинг янгилиги билан одамларни қизиқтириши ва ишонтириши, социалистик тузумнинг афзалликларини моҳирона тарғиб қилиши, янги жамият бунёдкори — давримизнинг ҳақиқий қаҳрамони характери ва қиёфасини ёрқин тасвирлаб бериши лозим.

Партия комитетлари оммавий ахборот воситаларининг жанговарлигини ва обрў-эътиборини ошириш ҳақида, матбуотга раҳбарлик қилишнинг форма ва методларини такомиллаштириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқдалар. Бюро мажлисларида, пленумларда газеталар фаолиятининг асосий масалалари анча чуқур муҳокама қилинадиган бўлиб қолди, принципиал проблемалар ва танқидий чиқишлар назорат остига олинмоқда, уларнинг теварагидаги ташкилий, оммавий-сиёсий иш кучайтирилмоқда. Чунончи, КПСС Магадан область комитети эълон қилинаётган материалларнинг таъсирчанлигини ошириш йўлларини кўриб чиқди. КПСС Карелия область комитетининг бюросида айрим раҳбарларнинг матбуот сигналларига расмиятчилик билан бюрократларча қараш фактларига қаттиққўллик билан баҳо берилди. Грузия Компартиясининг Марказий Комитети журналист кадрларни тайёрлаш ва тарбиялаш юзасидан бир қанча тадбирлар белгилади. Одесса, Полтава областларида район матбуотига эътибор анча ошди. Ҳозир ўтказилаётган район, шаҳар партия конференцияларида маҳаллий газеталарнинг иши ҳам муҳокама қилинмоқда. Аммо бошқача тарздаги мисоллар ҳам бор. Қозоғистон Компартиясининг Жезқозғон область комитети область матбуотининг фаолиятини мунтазам равишда таҳлил этиб турмайди, бу эса матбуот таъсирчанлигини пасайтириб юбормоқда.

Марказий Комитет июнь Пленумининг қарорлари матбуот, телевидение, радиоэшиттиришга партиявий раҳбарлик практикасини таҳлил этиш ва умумлаштиришда, бу соҳадаги жамики мавжуд қимматли тажрибани ривожлантириш ва мустаҳкамлашда партия комитетларига ёрдам беради. Ҳозир, беш йилликнинг учинчи йили якунланаётган бир пайтда совет кишиларининг КПСС XXVI съезди қарорларини, Озиқ-овқат программасини, планлар ва социалистик мажбуриятларни бажариш йўлидаги саботли кураши матбуотимизнинг диққат-марказида туриши керак. Бир маромда, тўла самарадорлик билан ишлаш маҳоратини яққол, ишонарли тарзда ёритиш, ваъдасига вафо қилаётган коллективларнинг ишини кўрсатиб бериш, улар нималар ҳисобига муваффақиятга эришаётганликларини тасвирлаш, қолоқларни илғорларга эргашишга даъват этиш лозим.

Партия комитетлари бундан буён ҳам матбуотнинг ташкилотчилик, тарбиявий ролидан тўла-тўкис фойдаланишлари, редакция коллективининг диққат-эътиборини экономикани интенсивлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, тежамкорликнинг туб масалаларини ёритишга қаратишлари керак. Социалистик меҳнат интизомини, корхоналарда тартибни мустаҳкамлаш соҳасидаги ишга алоҳида эътибор берилсин. Баъзи газеталарда бу мавзуда эълон қилинаётган материаллар майда-чуйда темалардан нари ўтмаяпти, бундай материаллар мунтазам равишда, системали тарзда олиб борилмаяпти. Бир томондан, энг яхшиларнинг тажрибаси мароқли ва чуқур тасвирлаб берилиши, новаторларнинг ташаббуси миллионларнинг мулкига айланишига интилиш, иккинчи томондан эса, камчиликларни кескин танқид қилиш, уларни тузатишга ёрдамлашиш зарур.

Энг яхшиларнинг тажрибасини очиб берувчи материаллар юзасидан, шунингдек танқидий чиқишлар юзасидан кўрилган амалий тадбирларни эълон қилиш газеталар материалларининг таъсирчанлигини кучайтиришнинг муҳим омилларидан биридир. Бу ўринда «Советская Белоруссия», «Уральский рабочий» [Свердловск], «Социалистический Донбасс» газеталарини айтиб ўтиш лозим. Аммо министрликлар ва идораларнинг, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари ҳамиша ва ҳамма жойда ҳам оммавий ахборот воситаларининг чиқишларига моҳият жиҳатидан жавоб бераётганлари йўқ, кўпинча расмият учунгина хат ёзиб юбормоқдалар. Мана шундай ҳолларда газетхонда газетани қўллаб-қувватлашмабди, деган шубҳа пайдо бўлади. Бу эса одамларнинг кўнглини совутади, мана шундай пайтда баъзан партия комитетининг дарҳол аралашуви керак бўлиб қолади. Кадрларни эълон қилинган сигналларга ҳурмат билан қараш руҳида тарбиялаш — партия органларининг матбуотга муҳим ва қимматли ёрдамидир.

Партия комитетларининг газеталар мазмуни ва безатилишини яхшилашга талабни кучайтиришлари журналист кадрларнинг тўғри жойлаштиришларини, уларни янгилик изловчи актив, дадил разведкачилар, матонатли сиёсий жангчилар қилиб тарбиялашни, редакция коллективларига мунтазам ахборот бериб туришни, газета радекторига доимо ёрдам кўрсатишни назарда тутади. Партия комитети редакторнинг босма органга жанговар, ҳужумкор характер бахш этиш йўлидаги интилишига бепарво қарай олмайди. Редакторни хўжалик топшириқларини бажариш учун узоқ вақтгача ўз вазифасидан ажратиб қўйиш практикаси қораланган.

Айрим партия комитетлари матбуотга раҳбарликни баъзан фақат контролдан иборат қилиб қўядилар. Контроллик қилиш зарур, албатта, аммо бу нарса журналистларнинг оператив ишига аралашиш, ҳадеб камчилик излаш, майда-чуйда нарсалар хусусида «кўрсатмалар» бериш, эълон қилинадиган ҳамма материалларни келишиб олиш деган маънони асло билдирмайди. Редакция почтасининг мазмунига доимо қизиқиб қараётган партия комитетлари тўғри йўл тутмоқдалар. Газетхонларнинг фикр-мулоҳазалари — ахборот ва янги мавзуларнинг яхши манбаидир. Ишчи ва қишлоқ мухбирларининг жойлардан бераётган сигналлари газеталарга дадиллик ва ҳаётийлик бахш этади. Оммавий ишчи-қишлоқ мухбирлари ҳаракати анъаналарини янада ривожлантириш, газетхонларнинг хатларига эътибор билан қараш лозим. Хатга таяниш — редакция коллективи юксак профессионал маданиятининг белгисидир, босма орган мазмунини бойитишнинг самарали йўлларидан биридир.

Оммавий ахборот воситаларининг иши шу кунларда партия пропагандасининг натижадорлигини, идеология фронтининг бошқа участкаларидаги ишларнинг ҳолатини кўп жиҳатдан белгилаб беради. Партиянинг доимий ғамхўрлиги ва қўллаб-қувватлаши совет матбуотига куч бағишлайди, ижод учун, журналистик ишнинг ҳамма томонларини сифат жиҳатидан такомиллаштириш учун илҳомбахш восита бўлиб хизмат қилади. Партия комитетлари ленинча принципларга таяниб, марказий газеталардан тортиб, кўп тиражли газеталаргача — ҳаммаси партиянинг социал-иқтисодий планларини амалга оширишда омманинг жанговар, актив коллектив пропагандистлари, агитаторлари ва ташкилотчилари бўлишларига тинимсиз ҳаракат қилишлари керак.

(«Правда» газетасининг 23 ноябрдаги бош мақоласи).

АНДИЖОНЛИКЛАР МЕҲМОНИ

Болгария Халқ Республикаси Ямбол округи партия ходимлари делегацияси Андижонда меҳмон бўлиб турибди. Меҳмонлар область партия ташкилотининг иш тажрибаси билан танишадилар. Улар область партия комитетида қабул қилиндилар, Ленинск шаҳрига бордилар, саноат корхоналари, колхоз ва совхозларда бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ХИРМОНИНГИЗГА БАРАКА, ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

Республика матбуот маркази хабар қилади

● 23 НОЯБРЬ ЭРТАЛАБИГА ҚАДАР РЕСПУБЛИКАМИЗДА ТАЙЁРЛАНГАН ПАХТА МИҚДОРИ 5.434.305 ТОННА БЎЛДИ. ШУНИНГ 508.533 ТОННАСИ ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТАДИР. ЎТГАН КУНИ ПАХТАЗОРЛАРДАН 34.799 ТОННА ДУРДОНА ЙИҒИШТИРИБ ОЛИНДИ.

● «ЗАНГОРИ КЕМА» КАПИТАНЛАРИ МАВСУМ БОШИДАН БУЁН 1.933.330 ТОННА ПАХТАНИ ТЕРИБ, ЭЛ ХИРМОНИГА ТЎКДИЛАР.

ЯНГИ ДОВОНЛАР ЭГАЛЛАНАДИ

● ХОРАЗМ. Хива районни пахтакорлари юксак мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Тайёрлов пунктларига 45.750 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 43 центнерни ташкил этди. Фрунзе номли, Беруний номли, Энгельс номли, Ленин номли колхозларнинг заршунослари бу ғалабага муносиб ҳисса қўшдилар. Бу хўжаликларда гектаридан 43—44 центнердан ҳосил олинди.

Район пахтакорлари ялпи хирмонни 48 минг тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

● ҚҚАССР. «Пландаги 50 минг тонна ўрнига она-Ватанга 53.500 тонна «оқ олтин» етказиб берилди». Элликқалъа районн пахтакорларининг меҳнат рапортида ана шу сўзларни ўқийсиз. Бу район меҳнатчилари мажбуриятни адо этишди. Улар ялпи хирмонни 56 минг тоннага етказишади.

«Москва», Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли, Оржоникидзе номли, «Дўстлик» совхозларида гектаридан 50—56 центнердан ҳосил олинган бўлса, «Қирққизобод» колхози пахтакорлари эса 56 центнердан дурдона ундиришга муяссар бўлдилар.

ВАЪДАГА ВАФО

● БУХОРО. Бухоро районидаги Усмон Юсупов номли колхоз пахтакорлари эл хирмонига 5300 тонна пахта етказиб бериб, планни бажардилар. Яна 750 тонна пахта тайёрлаш мажбурияти қабул қилинди.

«Ўзбекистон» колхози пахтакорлари эса мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. 4960 тонна пахта тайёрланди, унинг 700 тоннаси ингичка толали пахтадир.

● НАМАНГАН. Областнинг Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхози гектаридан 37 центнердан ҳосил олиб, йиллик планни бажарди. Бу хўжалик ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш мажбуриятини олди.

ЧЎЛ ДУРДОНАСИ

● ЖИЗЗАХ. Қўриқ Октябрь районидаги Ҳамид Олимжон номли совхоз пахтакорлари машиналар қудратини намойиш этишди. Бу хўжаликда тайёрланган 4900 тонна «оқ олтин»нинг 4 минг тоннаси машиналар бункеридан тўкилди. Чўлқуварлар мавсум охиригача хирмонни 5 минг тоннага етказиш учун ўзаро мусобақани қизитмоқдалар.

СУРЪАТНИ БЎШАШТИРМАЙ

● СИРДАРЁ. Тошкент технология техникумининг ўқувчилари Оқолтин районининг Абдалин номли совхози далаларида дурдона теришмоқда. Бўлажак технологлар совхоз хирмонига 700 тонна хом ашё тўкдилар. Техникум талабалари суръатни бўшаштирмай, ҳар куни терим графигини ошириб бажармоқдалар.

ИПАК ПАХТА — БОЙЛИГИМИЗ

● СУРХОНДАРЁ. Шеробод районидаги «Шеробод» совхози заршунослари давлат омборларига 8246 тонна пахта етказиб бердилар. Гектаридан 38 центнердан ингичка толали пахта олинди. М. Нормуродов, А. Шоймонова сингари механик-ҳайдовчилар машиналар билан 150—200 тонна, Г. Қўшаева, Х. Омонова, С. Маматқулова сингари кўпмингкилограммчилар эса 8—10 тоннадан пахта теришди.

МАРРА — 70 МИНГ ТОННА

● САМАРҚАНД. Иштихон районн пахтакорлари эл хирмонига 64.556 тонна пахта етказиб бериб, халқ хўжалик планини бажардилар. Улар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ялпи хирмонни 70 минг тоннага етказишга қарор қилишди.

ХЎЖАЛИКЛАР РАПОРТИ

● Ульянов районидаги 15-совхоз эл хирмонига 4236 тонна пахта етказиб берди, «Главсредазирсовхозстрой»нинг Ульянов номли, «Целинник» қўриқ совхозлари дастлабки довондан ошдилар.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР! Зафар марраси тобора яқинлашмоқда. Пахтазорларда ғайратга ғайрат қўшиб ишласак, жасорат кўрсатсак, юксак довон — 6 миллион тонналик хирмонимиз қад кўтаради. Айни кунларда республика партия ва ҳукумати Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериш учун социалистик мусобақани қизитайлик. Ҳамманинг ўрни пахтазорда бўлсин!

●

Кўпмингкилограммчи Гулчеҳра Холмуродова бу йилги мавсумда Гурлан районидаги Навоий номли колхознинг илғор теримчилари қаторидан ўрин олди. Терим авжи қизиган дамларда 200-250 килограммдан пахта теришга эришди. У шу кунгача хирмонга 10 тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкди. Колхоз пахтакорлари юксак мажбурият ҳисобига пахта топширяптилар. Суратда: чевар теримчи Г. Холмуродова.

А. Тўраев фотоси.

●

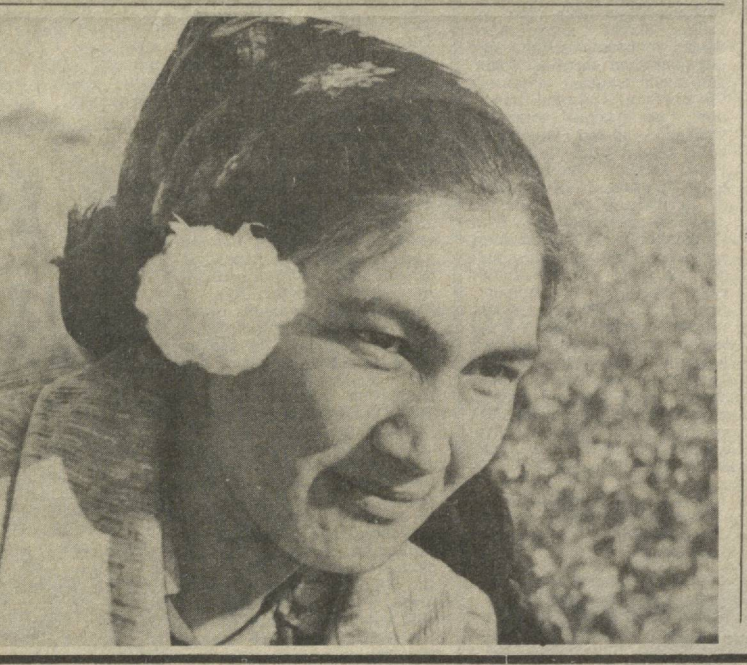

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАН КЕЛГАН МУТАХАССИСЛАР ЁРДАМИДА

22 ноябрь куни Тошкент яқинида очилган ўқув-техника маркази Чехияда ишлаб чиқарилган авторефрижераторлардан фойдаланиш ва уларга техникавий хизмат кўрсатиш сифатини ошириш имконини беради. Бу марказда Ўрта Осиё республикаларидан, Қозоғистон, Урал ва Ғарбий Сибирдан келган ҳайдовчилар ва ремонтчилар таълим олади.

Малакали мутахассислар тайёрлаш марказини ташкил этиш мева, сабзавот ва тез бузиладиган бошқа маҳсулотларни ташиш учун мўлжалланган машиналарнинг кўпайганлиги билан боғлиқдир. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги системасидагина ЧССРдан келтирилган ва кўп юк ортадиган 300 га яқин авторефрижератор бор. Бундан ташқари, яқинда министрликнинг ихтисослашган автомобиль корхоналари шаҳарлар ичида витаминли маҳсулотни ташиш учун Чехословакиядан 70 та кичик ҳажмли машина олишди. Дизель двигателлари бўлган бундай автомобиллар ёнилғини кам истеъмол қилади.

Илгари авторефрижераторларни ишлатадиган мутахассислар фақат Киев техника марказидагина ўқитилар эди. Бу марказ мамлакатдаги барча республикалар учун кадр тайёрлаб бера олмас эди. Энди бу проблема ҳал этилди. Янги марказнинг ўқув корпусида ҳайдовчиларни, ремонтчиларни муваффақиятли ўқитиш учун барча зарур нарсалар бор. Чехиялик мутахассислар дастлабки лекцияларни ўқийдилар.

Ўқув-техника марказини тантанали очиш маросимида ЧССР умумий машинасозлик министрининг биринчи ўринбосари Ф. Травничек, СССР мева-сабзавот хўжалиги министрининг ўринбосари П. П .Волков, Бутуниттифоқ «Автоэкспорт» бирлашмаси бош директорининг ўринбосари Э. Б. Лопатко иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада кино санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун К. Ёрматов номли «Ўзбекфильм» киностудиясининг киноактёри ўртоқ Ўлмас Сафоевич **Алихўжаев**га «Ўзбекистон ССР халқ артисти» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун М. Уйғур номли Сурхондарё область музикали драма театрининг артисти ўртоқ Маҳамадали **Абдуқундузов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун М. Горький номли Фарғона область ўзбек музикали драма ва комедия театрининг бош режиссёри ўртоқ Носир Аминжонович **Отабоев**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада хор санъатини ривожлантириш соҳасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Навоий область Учқудуқ шаҳридаги «Современник» маданият уйининг директори ўртоқ Валентина Александровна **Кашникова**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

БУРЧ ДАЪВАТИ

Мана, бир неча кундирки, Бўз районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Партия XX съезди» совхози марди-майдонлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширяптилар. Хўжаликнинг барча ишчилари, ёшу қари ҳамма юксак мажбуриятни тезроқ бажариш иштиёқида фидокорона меҳнат қиляпти. Пахта учун курашда ҳар доимдагидек шонли механизаторлар олдинги сафларда боришаётир. Улар имконияти бўлган жойларда «зангори кема»ларни ишлатишга ҳаракат қилишяпти, кўрак териш ва чувиш ишларида ҳам жонбозлик кўрсатишаётир.

Механик-ҳайдовчи Бахтиёр Солиев номини совхозда ҳамма ҳурмат билан тилга олади. У айни вақтда бригадага етакчилик қилади. Ёш пахтакор бошлиқ коллектив социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшираётир. Улар ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга аҳд қилишган.

— Совхозимиз меҳнат аҳлининг бу йилги нияти 13 минг тонналик хирмон тиклашдир. Шунда ҳосилдорлик 40 центнерга етади. Ана шу яхши орзу-умид йўлида йил бўйи зўр ғайрат билан фидокорона меҳнат қилинди, — дейди бригадир-механизатор Бахтиёр Солиев. — Ростини айтганда, мажбуриятга яраша ҳосил тўплаш осон бўлмади. Саратоннинг иссиқ ҳароратини айтмайсизми. Лекин азамат пахтакорларимиз қийинчиликлар олдида эсанкирашмади, елкама-елка туриб ишлашди. Йиғим-терим даврида ҳам мардлик кўрсатилаётир. Албатта, ваъдага вафо қиламиз. Қуёшли кунларнинг ҳар дақиқасидан фойдаланиб, терим суръатини бирдам ҳам сусайтирмаймиз. Сўнгги мисқол дурдонани ҳам нест-нобуд қилмай давлат омборига етказиб берамиз. Пахтакорлик бурчимиз шунга даъват этади.

Суратда: комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи Б. Солиев.

Р. Ашуров фотоси (ЎзТАГ).

„Оқ олтин" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 23 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

ҲОРАЗМ	0,14	106,98	0,15	61,21
ҚҚАССР	0,20	105,60	0,22	72,85
ТОШКЕНТ	0,17	103,37	0,18	87,49
Бухоро	0,55	95,06	0,01	8,29
Қашқадарё	0,85	93,88	0,83	68,25
Самарқанд	1,03	93.50	0,79	52,40
Навоий	0,58	91,65	0,30	33,18
Фарғона	0,65	87,90	—	8,93
Сурхондарё	1,00	87,23	0,33	43,27
Андижон	0,56	85,94	0,10	25,19
Наманган	0,67	85,41	0,10	49,14
Сирдарё	0,41	80,83	0,03	60,50
Жиззах	0,50	80,50	—	61,24
Республика бўйича:	0,59	91,64	0,24	49,01
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
НАВОИЙ	1,01	149,10	0,92	96,02
СУРХОНДАРЁ	1,32	127,22	0,66	78,68
ҚАШҚАДАРЁ	0,99	119,59	0,44	82,44
БУХОРО	1,17	106,10	—	—
Наманган	0,94	79,86	—	—
Республика бўйича:	1,20	124,04	0,56	75,38

ПРАКТИКА БИЛАН МУСТАҲКАМ АЛОҚАДА

23 ноябрь куни Тошкентда СССР Фанлар академияси ва Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил этган сирт физикаси масалалари билан шуғулланувчи Бутуниттифоқ мактаби ўз ишини тугатди. Мактабда машғулотларни мамлакатнинг кўпгина шаҳарларидан келган таниқли олимлар олиб бордилар.

— Сирт физикаси — фаннинг муҳим ва жадал ривожланаётган тармоғидир, — деди СССР Фанлар академияси Қаттиқ жисмлар институти директори, СССР Фанлар академияси Президиуми ҳузуридаги «Сирт физикаси, химияси ва механикаси» илмий кенгаши раисининг ўринбосари академик Ю. А. Осипьян. — Кейинги вақтларда олимларнинг ечимлари практикада тобора кенгроқ қўлланилмоқда. Машғулотларни айни Тошкентда ўтказишга қарор қилинганлиги бежиз эмас. Ўзбекистон олимлари сирт физикаси соҳасида каттагина муваффақиятларни қўлга киритдилар. Мактаб машғулотлари давомида ўқилган докладлар шундан далолат бермоқда. Иккинчи томондан, машғулот қатнашчиларининг ахборотларидаги маълумотлар маҳаллий мутахассислар учун фойдалидир.

(ЎзТАГ).

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● ТБИЛИСИ. Грузия пойтахтида «Социал страхования ва касаба союзлари» мавзуида тематик кўргазма очилди. Кўргазмага Совет ҳокимиятининг дастлабки декретларидан бошлаб меҳнаткашларни давлат страхованиеси ҳақидаги Декретнинг фотонусхаси қўйилган. ВЦСПС СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси билан биргаликда ташкил этган бу кўргазма социал страхованиени бошқаришда касаба союзлари жуда катта роль ўйнаётганлигини яққол кўрсатиб бермоқда. Биргина Грузиянинг ўзида шу мақсадлар учун беш йиллик бошидан буён салкам 800 миллион сўм пул сарфланди. Бу эса шундан аввалги бутун беш йилликдагидан анча кўпдир. Мамлакатдаги бир қанча шаҳарларнинг аҳолиси ҳам кўргазма билан танишмоқда.

● СВЕРДЛОВСК. Электрон-ҳисоблаш машинасидан фойдаланиш 3-юк автотранспорти бирлашмасига автомашиналарнинг бўш қатновини тугатиш имконини берди. Бу ерда электрон-ҳисоблаш машинаси диспетчер ролини бажаради. Машина олис районларга борадиган мураккаб маршрутларни планлаштиришда ёрдам беради, бошқа ҳисоб-китобларни бажаради.

● КУРЧАТОВ. [Курск области]. Курск атом электр станцияси қурувчилари ва энергетикларининг навқирон шаҳри — Курчатовда очилган янги кинотеатр дастлабки томошабинларни қабул қилди. Бу ерда 600 ва 200 ўринли иккита томоша зали бор. Яқин вақт ичида шаҳарда савдо маркази, меҳмонхона, стадион, автовокзал, янги мактаблар ва болалар боғчалари ишга тушади.

[ТАСС].

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ХЎЖАЛИККА РАҲБАРЛИК

ҚУДРАТЛИ КУЧ

Социалистик мусобақа халқ хўжалигини юксалтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, аъло сифат ва юксак самарадорликка эришишда асосий омиллардан бири бўлиб қолмоқда. Қайси коллективда меҳнат мусобақаси уч асосий принцип — оммавийлик, ошкоралик, натижаларни таққослаш асосида уюштирилса, ўша жойда зафарлар сари кенг йўл очилади, ўша жойда ташаббускорлик вужудга келади, сафарбарлик кучаяди.

Партия ҳамма жабҳада, хусусан, индустриямиз тармоқларида ана шу муқаддас омил ролини оширишга алоҳида эътибор бераётгани бежиз эмас. КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни, унинг якунларини чиқариш ва ғолибларни рағбатлантириш ишларини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори бунинг янги далилидир. Мазкур тарихий ҳужжатда мусобақани қандай ташкил этиш йўл-йўриқлари яққол, ишончли кўрсатиб берилди. Шунинг билан бирга, аввало, бу борада коммунистлар ўзлари намуна кўрсатишлари, авангардлик байроғини қўлда маҳкам тутишлари ҳамда коллектив аъзоларини кўзланган марралар сари дадил олға бошлаб боришлари зарурлиги алоҳида уқтирилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида мусобақа омманинг ижодий ғайрат-ташаббусини рўёбга чиқарувчи маънавий фактор эканлиги чуқур таҳлил этилганлиги айниқса эътиборга моликдир. «Эндиликда, — деди ўртоқ Ю. В. Андропов Пленумда сўзлаган нутқида, — асосий диққат эътиборни мусобақанинг маҳсулот сифатини ошириш, ишлаб чиқариш қувватларидан, хом ашё ва энергиядан, иш вақтидан яхшироқ фойдаланиш каби мақсадларига қаратиш асосли бўлур эди, деб ҳисоблайман... Бошқа ижтимоий ташаббуслар ва оммавий ҳаракатлар каби социалистик мусобақанинг формалари ҳам абадул-абад белгилаб қўйилган, қотиб қолган қандайдир бир нарса эмас. Унинг формалари жамиятнинг моддий ва маънавий етуклиги даражасига қараб ўзгариб боради. Бинобарин, жамики фойдали, ҳаётбахш ташаббусларни ўз вақтида пайқаб, қўллаб-қувватлаш ва оммалаштириш партиянинг вазифасидир».

Кейинги вақтда мусобақага ижодий ёндашиш, унинг энг илғор форма ва методларидан самарали фойдаланиш, бу соҳада коммунистлар билан бир қаторда барча ишчи-хизматчилар, инженер-техник ходимлар фаоллигини таъминлаш шаҳар партия комитети иш услубининг узвий қисмига айланди. Меҳнат коллективларида мусобақанинг ҳаётийлиги, реаллиги, ошкоралиги, жанговарлиги ва ҳозиржавоблигини таъминлаш учун қизғин ташкилотчилик ишлари амалга оширилмоқда. 530 бошланғич, 497 цех партия ташкилотларига уюшган 18 минг 300 дан ортиқ коммунист бу соҳада ҳар жиҳатдан активлик кўрсатмоқда.

Меҳнат коллективларида туғилаётган ватанпарварлик ҳаракатлари, турли ижодий ташаббуслар, янгиликлар ва кашфиётлар партия комитетларининг диққат марказида турибди. Айниқса, «8 Март» тикувчилик бирлашмасида мусобақанинг энг самарадор усулларидан кенг фойдаланилмоқда. Масалан, корхонанинг А. Кичкина, М. Ҳамидова, Д. Раҳматова сингари ёш коммунистлари «Норма — икки баравар, сифат — аъло!» шиори остида мусобақага киришдилар. Самарқанд шаҳар партия комитети томонидан маъқулланган ана шу ташаббус қисқа вақт ичида бутун корхонага, кейин эса бошқа кўплаб завод-фабрикаларга ёйилди.

Энг муҳими, уч дугона изидан бораётган кўплаб ташаббускорлар майдонга чиқди. Сиёб районидан ўн бир новатор «Ўн биринчи беш йилликда ўн бир йиллик топшириқни бажарамиз!» деган ҳаракатни бошлади. Тажриба заводи коллективи эса «Самарқанд маҳсулотига — аъло кўрсаткич!» шиорини ўртага ташлади. Сут комбинати, «Кинап» заводи коллективлари ҳам меҳнатни ташкил этишнинг янги формаларини излаб топиш, ишлаб чиқариш жараёнларига фан-техника ютуқларини дадил жорий этиш бўйича ажойиб ташаббусларни кўтаришди.

Мусобақа таъсирчанлигини ошириш, ҳаётийлигини таъминлаш асосан унинг мустаҳкам ташкилий пойдеворини яратишдан бошланади. Индустриал тармоқларда ва бинокорликда мусобақа қудратига суяниб ишлайдиган янгича типдаги 2,5 мингдан зиёд бригада тузилди. Партия ташкилотчилари мураббийлар, пропагандист ва агитаторлар ўзаро мусобақани уюштириш, ғолибларни аниқлаш, уларни моддий-маънавий рағбатлантириш билан жиддий шуғулланмоқдалар. Бу соҳада айниқса бригадалар ва бригадирлар кенгашларининг роли беқиёс ошди. Совет, касаба союз, комсомол органлари эса партия ташкилотлари раҳбарлигида бу ишдаги расмиятчилик ва дабдабабозлик сингари ҳолатларнинг олдини олмоқдалар.

Мусобақани уюштиришдаги партиявий талабчанлик, холислик, тадбиркорлик коллективларда соғлом меҳнат муҳити яратади. Бизда мусобақа шартлари қатъий ва ҳаётий талаблар асосида ишлаб чиқилади. Ғолибларни аниқлашда ишлаб чиқаришнинг барча жиҳатлари — маҳсулот сифатини яхшилаш, самарадорликни ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстиришдан тортиб, таннархни арзонлаштириш, тежамкорликка эришиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтидан самарали фойдаланиш кўрсаткичлари ҳисобга олинади.

Шаҳар партия комитетининг бюро мажлисларида, партия йиғилишларида социалистик мусобақани жонли ташкил этиш, унинг самарадорлигини ошириш масалалари муҳокама этилмоқда. Натижада ўзак йил социалистик мусобақаси, айниқса, «8 Март» тикувчилик бирлашмаси, «Хлопкомаш» заводи, трикотаж фабрикаси, 14-автопарк, 129-автобаза ва бошқа бир қатор меҳнат коллективларида юксак пировард натижаларга эришилишини таъминлади. Бу коллективлар сурункасига кўчма Қизил байроқ билан муқофотланди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, тежамкорлик ва иқтисодий самарадорликка эришиш, иш вақтидан унумли фойдаланиш, ички тартиб-интизомни мустаҳкамлаш масалалари мусобақа шартларининг асосий мазмунини ташкил этмоқда. Бу ажойиб натижа берди. Новаторлар ва зарбдор коммунистлар худди шу соҳада ўз қобилиятларини намойиш этдилар. Ташаббускор коммунистлар — «Хотин-қизлар меҳнати» бадиий каштачилик фабрикаси ишчиси Салима Луқмонова, тикувчилик фабрикаси ишчиси Сайёра Муҳаммадқулова, 2514-автоколонна шофёри Ҳасан Раҳматов вақтдан ўзиб тер тўкишгани учун ҳам аллақачон ўн биринчи беш йиллик топшириқларини уддалаб қўйишди. «Кинап» заводидан Ф. Камалеев, «Хлопкомаш» заводидан К. Ғуломов, тажриба-механика заводидан И. Денисюк каби фидокор коммунистлар бошқараётган бригадаларнинг коллективлари эса йил охиригача беш йиллик план-топшириқларини адо этиш учун курашмоқдалар.

Хом ашё, ёқилғи-энергия ва материал ресурсларини тежашда ҳам қувончли ютуқлар қўлга киритилмоқда. Тежамкорлик ва иқтисодий самарадорлик учун курашда Боғишамол райони меҳнат коллективлари пешқадамлик қилмоқда. Бир қатор корхоналарда коммунистик меҳнат ҳаракати кенг қулоч ёяётир. Ҳозир 600 бригада, 200 участка ва цех коммунистик меҳнат коллективи номига сазовор бўлди. Ишчилардан У. Баратов, Г. Обухова, М. Мустафоев, Р. Карапетян, К. Шарипов, С. Умеров сингари юзлаб коммунистлар бу ҳаракатда фаол иштирок этмоқдалар, ижтимоий бурчни адо этишга онгли муносабатда бўлиб, социалистик мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар.

Мусобақада ошкоралик ва оммавийлик, энг яхши тажрибаларни кенг ёйиш туфайли шаҳар индустрияси жадал ривожланмоқда. Ўн биринчи беш йиллик бошидан буён планга қўшимча 90 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 14,5 процент ўсди. Меҳнат унумдорлиги ошиб бормоқда. Лекин биз бу натижалар билан кифояланиб қолаётганимиз йўқ. Социалистик мусобақани такомиллаштира бориб, ишлаб чиқариш резервларини тўла ҳаракатга келтириш, ҳар бир иш жойида пухта тартиб-интизом ўрнатиш вазифаларини ижодий ҳал эта борамиз. Меҳнатда ташаббускорлик, ҳар бир янгиликни илғаб олиб, қизғин қўллаб-қувватлаш, тажрибани кенг ёйиш коммунистлар фаолиятининг асосий йўналиши бўлиб қолаверади.

Ш. ФАЙЗИЕВ,
Самарқанд шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИК ШАРОФАТИ

● **ЯНГИЕРдаги В. И. Ленин номли бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатининг ишчи-хизматчилари ўз ёрдамчи хўжаликларини ривожлантириш йўлида қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Чорва қишлови учун 100 тонна пичан, 200 тонна силос ғамлаб қўйилди.**

Мустаҳкам озуқа базасининг вужудга келтирилиши қишда ҳам чорва молларининг юксак маҳсулдорлигига эришишга, туёқни кўпайтиришга имкон беради. Ёрдамчи хўжаликда ўн биринчи беш йилликнинг охирига бориб 120 тонна гўшт, 100 тонна сут ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш учун мусобақа қизитилмоқда.

ПЕШҚАДАМ ЧОРВАДОР

● **МАРҲАМАТ районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг сут соғувчиси Ҳ. Холиқов чорвадорлар мусобақасининг пешқадами бўлди. Унга 50 бош сигир бириктилган. Ҳар бир бош сигирдан кунига 7—10 килограммдан сут соғиб олмоқда.**

Хўжаликда йил бошидан буён 870 тонна сут тайёрланди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан анча кўпдир.

ФАРҒОНА. Беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини барвақт бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган Фарғона химиявий толалар заводи коллективи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш графигидан анча илгарилаб боряпти. Корхонада беш йиллик топшириқларини тўрт-тўрт ярим йил ичида адо этишга сўз берган пешқадам ишчилар кўп. **СУРАТДА:** илғор тола ўровчи Манзура Ҳайдарова.

В. Лешченко фотоси.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

Савдо-сотиқ муваффақиятли ривожланмоқда

ҚОБУЛ, (ТАСС). Афғонистоннинг унга чегарадош бўлган СССР иттифоқдош республикалари билан савдо-сотиқ ҳажми шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида ўтган афғон йили (1982 йил март — 1983 йил март) нинг шу давридагига нисбатан икки ярим баравардан зиёд кўпайди. АДР савдо министри М. Х. Жалалар Министрлар Кенгашининг ялпи мажлисида нутқ сўзлаб шу гапни айтди.

АДРнинг шимолий вилоятлари билан Тожикистон, Ўзбекистон ва Туркманистон ўртасида чегара ёни савдо муносабатларининг интенсив ривожланаётганлиги умуман мамлакат ташқи савдосининг ҳолатига самарали таъсир ўтказмоқда, деди у.

ПХР СЕЙМИНИНГ СЕССИЯСИ

ВАРШАВА, 23 ноябрь. (ТАСС). Кеча бу ерда ПХР Сеймининг икки кунлик сессияси ўз ишини тамомлади. Сессия ҳукуматнинг бир қанча қонун лойиҳаларини, жумладан, 1984 йилги халқ хўжалиги плани асосий қоидалари лойиҳасини муҳокама этди ва тегишли қарорлар қабул қилди.

Сейм армия генерали В. Ярузельскийни бир овоздан мамлакат мудофаа комитетининг раиси қилиб тайинлади.

Сейм В. Ярузельскийнинг ПХР миллий мудофаа министри вазифасидан озод этиш тўғрисидаги илтимосини қондирди ва шу лавозимда кўп йил ишлаганлиги учун унга самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Сессия М. Гориводани ПХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ва Министрлар Совети ҳузуридаги планлаштириш комиссиясининг раиси қилиб, З. Месснерни ПХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб, броня генерали Ф. Сивицкийни ПХР миллий мудофаа министри қилиб тайинлади.

«ЙЎҚОЛСИН АМЕРИКА РАКЕТАЛАРИ!»

Америка қанотли ракеталарининг дастлабки туркуми Буюк Британияга келтирилганлиги тўғрисидаги хабарлар дунёнинг кўпгина мамлакатларида ядро қуролига қарши оммавий ҳаракатларнинг янги тўлқинини кучайтириб юборди. Бу ҳаракатларнинг қатнашчилари Рейган маъмуриятининг тажовузкорлик йўлига якдиллик билан лаънат ўқимоқдалар, Ғарбий Европани Вашингтоннинг ядро қуроли сақланадиган ертўлага айлантиришдан иборат машъум режаларига чек қўйилишини талаб қилмоқдалар.

✦ ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Бу ерда бўлиб ўтган кўп кишилик митингда «Йўқолсин Америка «Першинг-2» ва қанотли ракеталари!», деган талаб янгради. Митинг иштирокчилари АҚШ ҳозирги маъмуриятининг тинчлик ишига таҳлика солувчи сиёсатига қарши актив курашни давом эттиришга азму қарор берганликларини изҳор қилдилар.

✦ КОПЕНГАГЕН. Маҳаллий вақт билан соат беш минути кам ўн иккида Дания корхоналари ва муассасалари ишни тўхтатди, телеграф ва телефон алоқаси узиб қўйилди, радиостанцияларнинг овози эшитилмай қолди, маршрутдаги автобуслар ва юк машиналари қимирламай қолди. Дания касаба союзлари марказий бирлашмасининг даъватига биноан мамлакатнинг бир миллионга яқин ишчи ва хизматчиси тинчлик ва қуролсизланишни талаб қилиб, қисқа муддатли забастовка ўтказди.

✦ МАДРИД. Испания шимолидаги тарихий вилоят — Басклар мамлакати тинчлик учун кураш комитетининг бу ерда тарқатилган ахборотида Ғарбий Европада «Першинг-2» ва қанотли ракеталар жойлаштирилишига йўл қўймаслик — Испания тинчлик тарафдорларининг биринчи галдаги вазифаси эканлиги таъкидланди. АҚШ билан НАТОнинг хатарли планлари рўёбга чиқиши халқаро кескинликни баттар кучайтиради, деб таъкидланади ҳужжатда.

✦ БРЮССЕЛЬ. Ғарбий Европада Американинг янги ракеталари жойлаштирилишига қарши норозилик намойишида Бельгиянинг юзлаб студентлари қатнашдилар. Студентлар кўтариб олган транспарантларга «Европада ҳеч қандай ракеталар жойлаштирилмасин!», «Европа ядросиз зона деб эълон қилинсин!» деган шиорлар ёзилган эди.

✦ САН-ФРАНЦИСКО. АҚШдаги урушга қарши бўлган юздан ортиқ ташкилот 2—3 декабрь кунлари Канада территориясида Америка қанотли ракеталарининг режалаштирилган синовларига қарши оммавий ҳаракат ўтказишга қарор қилди. Оригон штатининг Портленд шаҳрида чиқадиган «Синовларни халқ тақиқлайди» бюллетенининг хабар қилишича, мамлакатнинг 47 та штатида норозилик намойишлари ва митинглари ўтказилди. АҚШ билан Канада чегарасида Рейган маъмуриятининг урушқоқлик йўлига қарши чиқаётган американлик ва канадалик тинчлик курашчиларининг учрашувлари бўлиб ўтади. (ТАСС).

ХАВФСИЗЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

БОНН. (ТАСС). ГФРнинг таниқли жамоат арбоби Альфред Мехтерсхаймер Урта денгиз ҳавзасида ядросиз зона вужудга келтирилишини ёқлаб чиқди. Шундай қилинганида, деди у Европа ва араб тинчлик сиёсати проблемаларини тадқиқ этувчиларнинг Мюнхенда ўтган учрашувида, Урта денгиз районида халқаро кескинликнинг юмшатилишига олиб келинган, Европа ва араб мамлакатлари хавфсизлиги бирмунча мустаҳкамланган бўлур эди.

ИХТИЛОФЛАРНИ БАРТАРАФ ЭТИШГА УРИНМОҚДАЛАР

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Бу ерда «Умумий бозор» мамлакатлари молия ва бюджет министрлари даражасида Европа иқтисодий ҳамжамияти Министрлар Кенгашининг сессияси очилди. Сессия қатнашчилари ҳамжамиятнинг 1984 молия йилидаги бюджети лойиҳаси хусусида Европа парламенти билан ўз ихтилофларини бартараф этишга яна бир бор уриниб кўриш учун тўпландилар.

Европа иқтисодий ҳамжамиятининг Министрлар Кенгаши ўзининг шу йил сентябрь охирида бўлиб ўтган сессиясида «умумий бозор»нинг келгуси йилга мўлжалланган ва Европа ҳамжамиятлари комиссияси таклиф этган 24,9 миллиард Европа валюта бирлиги миқдоридаги бюджети лойиҳасини маъқуллаган эди. Октябрь ойида Европа парламенти шу лойиҳага кўпдан кўп тузатиш ва қўшимчалар киритиб, унинг харажат моддаларини жами 556 миллион Европа валюта бирлиги миқдорида кўпайтириб қўйди. Жумладан, Европа парламенти «умумий бозор» мамлакатларининг социал эҳтиёжларига, энергетикани, саноатни, илмий тадқиқотларни ривожлантиришга қиладиган харажатларини кўпайтиришни талаб қилди.

ЁЗУВЧИ ВА ЗАМОН

ИНСОН ЯШАШ УЧУН ТУҒИЛАДИ

Ўткир ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати

БУ ВОҚЕА 1945 йил август ойининг бошида бўлган эди. 2 августга ўтар кечаси соат 00.30 минутда Потсдам конференциясининг якунловчи мажлиси ёпилди. Уч буюк давлат — Совет Иттифоқи, АҚШ, Буюк Британия мамлакатларининг раҳбарлари якунловчи ҳужжатга имзо чекдилар. Эртасига бутун дунё умид билан кўз тикиб турган ахборот матбуотда босилиб чиқди. Бу ҳужжатда ҳар учала қудратли давлат ҳам, ер куррасидаги бошқа мамлакатлар ҳам бундан кейин тинч-тотув яшашига ишонч билдирилган эди. Иккинчи жаҳон урушининг мислсиз азоб-уқубатини чеккан, ёки ақалли бу ҳақда хабардор бўлган жамики яхши ниятли одамлар енгил нафас олишди. Энди уруш бўлмайди. Етар! Шунча жудоликлар, шунча кулфатлар етиб ортади, инсон учун!

Американинг ўша пайтдаги президенти Трумэн ўзининг «Аугусто» кемасига тезроқ ўтиришни-ю, Атлантика океанини кесиб ўтиб, тезроқ Америка соҳилларига етиб олишни орзиқиб кутар эди. Нима у уч давлат конференциясида ўтириб, чарчаганмиди? Дам олмоқчимиди? Йўқ, у ўзининг энг мудҳиш режасини амалга оширмоқ учун, дунёдаги энг қудратли шахс эканини, хоҳласа жаҳонга ҳоким бўлиши мумкинлигини кўрсатиб қўймоқ учун ҳовлиқар эди. У ўз юртида яратилган ақл бовар қилмас қирғин қуролини тирик одамлар устида, ўз ибораси билан айтганда аллақандай «джеп»лар, яъни японлар устида синаб кўрмоқчи эди. Бомба ташланадиган шаҳарлар ҳам олдиндан белгилаб қўйилганди. Кокура, Хиросима, Нигата, Нагасаки... Аввалги рўйхатда Япониянинг собиқ пойтахти Киото шаҳри ҳам бор эди. Урушқоқ генераллар учун ҳам, президентнинг ўзи учун ҳам айнан шу шаҳар жуда мақбул эди. Майдони кичкина, аҳолиси зич: бир миллион одам яшайди. Айни муддао!... Кўпроқ одам қирилади! Атом бомбасининг кучи кўпроқ кўринади! Фақат тасодиф билангина Киото ўрнига Нагасаки шаҳри рўйхатга кирди.

Шундай қилиб Трумэн уйига шошиларди. Тўғри, ўша кунлардаёқ 69 нафар Америка олими, жумладан атом бомбасини яратган олимлар ҳам бундай жиноятни қилиш асло мумкин эмаслигини, агар бомба портласа, Америка бир умр халқларнинг тавқи-лаънати остида қолишини айтиб, президентга норозилик хати ёздилар. Улар бундай қурол ҳеч қачон бир давлатнинг «мулки» бўлиб қолиши мумкин эмаслигини, бошқа мамлакатлар ҳам ўзини ҳимоя қилиш учун албатта шундай қурол яратиши муқаррарлигини, қолаверса қирғин қуроллари такомиллашиб, бора-бора ер юзини култепага айлантириб юбориши мумкинлигини айтиб куйиб-ёниб тушунтиришга уринар эдилар. Аммо табиатан ҳам, сиёсий ҳаётда ҳам шапкўр Трумэн бу гапларни тушунмади. Тушунишни истамадиям! У тезроқ ном чиқариш, ҳамма муҳолифларини, биринчи навбатда Совет Иттифоқини «қўрқитиб қўйиш» истаги билан ёнар эди.

Орадан уч кун ўтгач...

Мана, Б-29 бомбардимончи самолёти борт журналидаги ёзув.

«1945 йил 6 август. Тиниан ороли вақти билан соат 6 дан 05 минут ўтганда Иводзима ороли устидан ўтиб, империя томон йўл олдик. Соат 7 дан 30 минут ўтди. Қизил стерженлар (портлатгич асбоблар) ишга туширилди.

Соат 7 дан 41 минут ўтди. Мўлжалланган баландликка чиқяпмиз. Соат 8 дан 38 минут ўтди. 11 минг метр баландликка кўтарилдик. Соат 8 дан 47 минут ўтди. Электрон портлатгичлар иши текшириб кўрилди. Соат 9 дан 04 минут ўтди. Тўппа-тўғри ғарб томонга учяпмиз. Соат 9 дан 09 минут ўтди. Мўлжалимиз — Хиросима кўриняпти. Соат 9 дан 15 ярим минут ўтди. Бомба ташланди».

Шундай бўлди. Лаҳза ўтмай бутун бир шаҳар кул тепага айланди қолди. Ўн минглаб одамларнинг оҳу-ноласи осмонни ларзага солди. Кейин Нагасаки осмонида ҳам атом бомбаси портлади. Яна бегуноҳ одамлар фарёд чекиб нола қилди. Бироқ Трумэннинг биттаям туки қилт этмади. Аксинча, у тантана билан мақтанди. «Биз «ва-банк» деб гаровга 2 миллиард долларни қўйдик-да, бу ўйинда ютиб чиқдик». Қиморбозларча тентаклик билан айтилган бу гапни қандоқ изоҳлаш мумкин? У нимани ютди? Бир йўла 140 минг кишининг ёстиғини қуритишдан бошқа нимага эришди? Бир лаҳзада ҳалок бўлган 140 минг бегуноҳ одамдан ташқари жароҳатланиб, умрбод майиб бўлиб қолганлар, шу кунгача улардан туғилаётган мажруҳ болаларнинг тавқи-лаънатидан бўлак нимага эришди? СССРни қўрқитишгами? Жаҳонга ҳоким бўлишгами?

Йўқ! Уша 69 нафар америкалик олим айтган гап тўғри бўлиб чиқди. Биз ҳам Трумэнга ўхшаш калтабин олчоқларнинг қурбони бўлиб қолмаслик чорасини кўрдик. Ҳозир Ер куррасида қуролланиш учун ҳар минутда оз эмас, кўп эмас, миллион доллар маблағ сарфланяпти. Ҳар минутда миллион доллар! Ҳолбуки, БМТ маълумотига қараганда ўтган йили жаҳонда ҳар куни 40 минг бола очликдан ўлган. Ҳолбуки, битта ҳарбий ракетанинг пулига 50 миллион болани бемалол боқиш мумкин.

БИЗНИНГ ДАВЛАТИМИЗ ҳар йили, ҳар ойда, ҳар куни, ҳар дақиқада тинчлик учун, қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун курашяпти. Ҳар бир эътиборли йиғинда, халқаро кенгашларда янги ташаббус билан чиқяпти. Аммо, афсуски, жаҳонга ҳоким бўлишдек бачкана, бемаъни орзу билан яшаётган бир ҳовуч телбалар бу истакни тушунмаяпти ёки тушунишни истамаяпти.

Американлик эс-ҳуши жойида олимларнинг бундан 38 йил илгари айтган яна бир тахмини тўғри чиқди. 1945 йил 6 август тонгида Хиросимага ташланган бомба ҳозирги қуроллар олдида ўйинчоқ бўлиб қолди. Аслида-ку ўша «ўйинчоқ» ҳам бир лаҳзада 140 минг кишининг ёстиғини қуритган эди. Ҳозир эса ер юзидаги қуроллар ўша даҳшатли бомбадан миллион марта кучли! Биласизми, бу нима дегани? Бу дегани шуки, агар мана шу нозик, кичкина заминимиздаги ҳамма ядро қуроллари ишга тушса, Ер шарининг ўзи парча-парча бўлиб кетади. Ғолиб ҳам бўлмайди, мағлуб ҳам! Ҳамма жонлигу жонсиз нарсалар адойи-тамом бўлади! Лекин баъзи очиқ кўрлар учун бу ҳам камга ўхшайди. АҚШнинг бугунги президенти Рейган қайсидир жиҳатлари билан ўша Трумэнни эслатади. Собиқ артист Рейган жаҳонни бир саҳнаю, ўзини бош режиссёр ҳис қилаётганга ўхшайди.

Матбуотда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёноти, «Правда» газетаси мухбирининг саволларига жавоби эълон қилинди. Юрий Владимирович агар Рейган маъмурияти телбаларча иш қилса, Ғарбий Европага Американинг узоққа учадиган ядро ракеталари ўрнатилса фақат бизнинг мамлакатимиз эмас, фақат социалистик мамлакатлар эмас, умуман бутун жаҳон қанчалик таҳлика остида қолишини аниқ-равшан айтди.

Американда мақтанчоқлик билан тўқилган мақол бор. Бу мақолни бундан 150-200 йил илгари Америка қитъасининг туб аҳолисини — ҳиндуларни қирғин қилган ковбойлар ўйлаб топишган. «Шамол биз хоҳлаган томонга эсиши керак. Агар биз хоҳлаган томонга эсмаса, бу нотўғри шамол». Мана уларнинг шиори!

Гап шундаки, босқинчи ковбойлар ўқ-ёй билан қуролланган ҳиндуларга қарши замбарак билан жанг қилган эдилар. Тўғри, ҳиндулар, гарчанд камалагу қиличдан бўлак қуроли бўлмаса ҳам босқинчиларнинг додини берди. Бундан юз йил илгари Қора тоғ деган жойда Жангари От исмли ёш лашкарбоши озгина отряди билан қўлига қилич олиб жангга киришди-да, босқинчиларнинг бутун бир полкини замбарагига қўшиб, қириб ташлади. Қўшма Штатларнинг бошлиқлари ўшанда ҳам номардлик қилишди. Жангари Отни президент ҳузурига чақиришди. Сулҳ тузамиз, ҳиндуларга керакли ерини ажратиб берамиз, деб таклиф қилишди-да, ҳинду лашкарбошисини тутиб олиб, осиб ўлдиришди. Ҳозир худди ўша Қора тоғда ҳиндулар пул йиғиб, Жангари От исмли лашкарбошига мисли кўрилмаган ҳайкал ўрнатишяпти. Ҳайкалнинг баландлиги 180 метр, узунаси 200 метр.

Рейганнинг ўша ҳайкалдан хабари борми-йўқми билмайману, аммо у тарих сабоқларини унутгани аниқ. Ю. В. Андропов ўз Баёнотида таъкидлаганидек, АҚШ раҳбарлари «космос уруши» деган гапни ҳам ўйлаб топяпти. Бундан икки йил илгари Америкада худди самолётдек учиб, қайтиб қўнадиган Колумбия космик кемаси яратилган эди. Ўшандаёқ Қўшма Штатлар матбуоти «мана энди биз бундай кема билан Ер куррасининг исталган нуқтасини яксон қила оламиз» деб ёзган эди.

Давлатимиз раҳбарининг Баёнотида яна бир далил эслатиб ўтилган. Рейган маъмурияти нейтрон урушига, кимёвий урушга ҳам тайёрланаётгани айтилган. Ҳа, АҚШ да «УХ» деган заҳар ишлаб чиқарилган. Унинг бир томчиси 60-70 кишини тил тортмай ўлдиради. Ҳозир шунақа заҳардан 150 минг тоннасини тайёрлаб қўйишибди. Бир томчиси 70 кишини ўлдирса, 150 минг тоннаси неча томчи бўлади? Қанча одамнинг ёстиғини қуритади? Нейтрон бомбасини ўйлаб топган Коэн деган шахс ўз «маҳсулоти»нинг ниҳоятда тоза ишлашини мақтаниб кўп интервьюлар берди. Унинг айтишича, янги қурол жуда фойдали эмиш. Нейтрон бомбаси уй жойларни вайрон қилмайди. Жамики—жиҳозлар, моддий бойликлар зарар кўрмайди. Фақат тирик нарса қирилиб кетади. Қаранг-а, нақадар «олижаноб» қурол! Ахир, инсон учун одам ўлдиришдан оғирроқ жиноят борми? Мухбирлардан бири Коэнга жуда ўринли савол беради. «Хўш, мабодо шунақа бомба сизнинг уйингиз устида портласа нима қилардингиз!» «Йўқ — дейди Коэн бу саволга жавобан. — Америка осмонида бомба портлаши мумкин эмас». «Кўнгилнинг кўчасини» қаранг-а! Ажаб, бу ҳам ковбойларнинг «шамол биз хоҳлаган томонга эсиши керак» деган мақолини эслатмайдими?

ҲОЗИР КОВБОЙЛАР ЗАМОНИ ЭМАС! Бир вақтлар Америка учун мустаҳкам қалъалар бор эди. Бир томонда Атлантика океани, бир томонда Тинч океани. Унча-мунча муҳолиф яқин келолмасди. Бироқ замонлар ўзгарди. Ю. В. Андропов таъкидлаганидек, биз ҳеч кимнинг тинчини бузмаймиз. Аммо ўзгалар бизнинг тинчимизни бузишига ҳам йўл қўймаймиз. Мабодо Рейган маъмурияти инсониятни жаҳаннам жарига итариб, ўзи томошабин бўлиб туришни ният қилса, чучварани хом санабди!

Рейганнинг ўзи ҳам, атрофидаги масхарабозлар ҳам урушни Европага, қолаверса Осиёга кўчириб, ўзи мамнун илжайиб туришни ўйлаб, қаттиқ адашяпти. Ғарбий Европа мамлакатларининг миллионлаб софдил кишилари «биз ўз юртимизни Евросимага (яъни Европадаги Хиросимага) айлантирмаймиз, деб хитоб қилаётгани бежиз эмас. Одамни ҳайратга солаётган жойи шундаки, баъзи Европа мамлакатларининг раҳбарлари азбаройи социалистик тузумни ёмон кўрганлари учун, ичи қоралиги учун ўз юртларини жанг майдонига, қирғин майдонига айлантиришдан тап тортмаяпти. Халқ минг йил ўйлаб, битта гапиради. Халқимизнинг бахиллик ҳақида айтган ажойиб ривояти бор. Бир одам тинчгина ўз кунини кўриб юраркан. Ҳалол меҳнати, ҳалол нияти билан эл ўртасида обрў топибди. Қўшниси бўлса, ўлгудек бахил, ҳасадгўй экан. У деб иғво қипти — бўлмабди, бу деб иғво қипти — бўлмабди. Охири, ўзига ўхшаган хасадгўй хамтовоқларини тўплабдида, тайинлабди, «Мени пичоқлаб ўлдириб, қўшнимнинг ҳовлисига чиқариб ташланглар, ўшанда қўшнимнинг обрўси тушади», дебди. Ғарбий Европадаги баъзи мамлакатларга бошчилик қилаётган калтабин шахсларнинг қилиғи ўша ҳикоятни эслатади. Қизиғи шундаки, Американинг атом бомбасидан азият чеккан, ҳалиям ўша даҳшатли кун азобини чекиб ётган Япониянинг жангари шахслари ҳам айнан ўз халқини қирғин қилган Қўшма Штатларнинг бир тўда бошлиқлари ноғорасига рақс тушяпти.

Рус халқида ажойиб мақол бор. «Агар битта аҳмоқ қудуққа тош ташлаб юборса, юз доно олиб чиқолмайди». Ҳақ гап. Агар биттами, ўнтами, юзтами аҳмоқ бугун битта қалтис қадам босса, жабрини Ер юзидаги тўрт ярим миллиард одамнинг ҳаммаси чекиши кўриниб турибди. Ю. В. Андропов айтганидек, ҳалиям кеч эмас. Ҳалиям ҳалокатнинг олдини олиш мумкин. Қуролланиш пойгасини тўхтатиш мумкин. Ер юзидан қурол деган қаттол нарсани йўқотиш мумкин. Совет кишиларининг, жаҳондаги яхши ниятли ҳамма одамларнинг мақсади шу!

Урушни, қирғинни ният қилаётган империалист жанобларга нима десак бўлади?

ЎПКАНГИЗНИ БОСИНГ, ЖАНОБЛАР! Инсониятни жаҳаннам жарига итарманг! Урушнинг қирғин оловини ёқманг. Агар қабиҳ ниятингиздан қайтмасангиз, бу оловда ўзингиз ҳам, бола-чақангиз ҳам қоврилиб кетиши мумкинлигини унутманг. Ўзингиз қазиган чоҳга ўзингиз тушиб кетманг тағин! Мушоҳада қилиш қобилиятингиз йўқолмаган бўлса, ўйлаб кўринг: ахир инсон яшаш учун туғилади-ку!

ЙИЛИМИЗНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАЙЛИК

● ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР! ЙИҒИМ-ТЕРИМ ГРАФИКЛАРИНИ ОРТИҒИ БИЛАН БАЖАРИШ УЧУН БАРЧА КУЧ ВА ИМКОНИЯТЛАРНИ ИШГА СОЛАЙЛИК! ҒАНИМАТ ФУРСАТДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИБ, ҲОСИЛНИ СЎНГГИ ГРАММЛАРИГАЧА ТЕЗРОҚ ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛАЙЛИК!

● ЧОРВАДОР, САБЗАВОТКОР ЎРТОҚЛАР! ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ УЧИНЧИ ЙИЛИДА ЗИММАГА ОЛИНГАН ЮКСАК МАЖБУРИЯТЛАР ШАРАФ БИЛАН БАЖАРИЛИШИГА ЭРИШАЙЛИК! ЧОРВА ҚИШЛОВИ УЧУН ЕМ-ХАШАКНИ КЎПРОҚ ТАЙЁРЛАЙЛИК; КЕЧКИ САБЗАВОТ ҲОСИЛИНИ ТЕЗРОҚ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИБ, ЭЛ ДАСТУРХОНИГА СИФАТЛИ МАҲСУЛОТЛАР ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК!

● САНОАТ ХОДИМЛАРИ! ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИНГ ҲАР БИР УЧАСТКАСИДА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИ КЕНГ АВЖ ОЛДИРАЙЛИК! ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИМИЗНИНГ ҚАРОРЛАРИГА АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАЙЛИК!

Сўз—маррадан ўзганларга

КУРАШ ДАВОМ ЭТАДИ

Шуни унутмаслик керакки, чаноқлардаги пахта эгилмасак этакка тушмайди. Демак, пайкалларга пахта камлигидан нолиш учун эмас, балки, бор ҳосилни илжи борича барвақт йиғиб-териб олиш учун кирмоғимиз даркор. Бугуннинг шиори битта — теримчи, ёрдамчи, механизатор — ҳамма кунлик графикларни тўла ва ошириб бажариш учун курашсин, эртага янада ғайрат билан ишласин! Бошқа йўл йўқ!

Пахта бор деяпмиз. Ҳа, шундай. Мисол учун бизнинг колхозимизни олайлик. Гектаридан 42 центнердан хирмон кўтариб, йиллик планни бажардик. Бундан буён ҳам суръатни сира бўшаштирмаймиз. Шу кунгача ҳосилдорликни гектар боши ҳисобига 45,5 центнерга етказдик. Демак, ҳосил бор. Бироқ чаноқларда турибди.

Биз колхозчи-деҳқонларимиз билан бамаслаҳат шундай қарорга келдик: колхозимиз бўйича ҳосилдорликни ҳар гектар ер ҳисобига 46 центнерга етказамиз. Планддан ташқари яна 50 тонна пахта етказиб берамиз.

Хоразм воҳаси бўйлаб хушхабар таралди. Пахтачиликни ривожлантириш, дала ишларини комплекс механизациялаш, ҳосилдорликни кўтариш, пахта сортини яхшилашдаги катта хизматлари учун колхозимизнинг олтмиш центнерчи бригада бошлиғи Раимбой Бобожонов СССР Давлат мукофоти лауреати бўлди. Юксак мукофотдан руҳланган бригада аъзолари ҳосилдорликни 55 центнерга кўтариш учун астойдил курашмоқдалар.

Шу кунларда далаларда ҳаёт қайнамоқда. Колхозимиз территориясида истиқомат қилаётган кишиларнинг ҳаммалари этак боғлаб теримга чиқдилар. Область партия комитетининг ходимлари, Урганч шаҳар тикувчилик бирлашмаси ва бошқа саноат корхоналари ва ташкилотларнинг коллективлари ҳам теримда фаол иштирок этмоқдалар. Шуниси қувончлики, ҳамма кунлик графикларни ортиғи билан бажармоқда. Бу ҳам ҳали пахтанинг кўплигидан нишонадир.

Ҳар бир теримчи, ёрдамчи, механизаторга конкрет кунлик нормалар белгилаб чиқдик. Унинг ижроси устидан қаттиқ назорат олиб боряпмиз. Нормани ортиғи билан бажарган кишилар асосий иш ҳақидан ташқари мукофотлар ҳам олмоқдалар. Бунда пахтани тоза териш, чаноқларда қолдирмаслик, ерга тўкилган пахтани ҳам териб кетишга алоҳида эътибор берилаётир. Илғорлар шарафига дала шийпонлари ёнида байроқлар кўтарилмоқда.

Пахта тозалаш механизмлари кеча-кундуз ишлатилмоқда. Хирмонга топширилган пахта механизмлардан ўтказилиб, давлат стандарти даражасига келтирилгандан кейингина тайёрлов пунктига жўнатилаётир. Шундай қилинганда пахта қайтарилмайди ва юқори сортга қабул қилинади. Транспортнинг беўрин қатновига барҳам берилади.

Пахта нобудгарчилигига қарши бутун чоралар билан ўт очмоқдамиз. Тўкилган пахтани териб олишда ҳурматли қариялар, мактабларнинг ўқувчилари бизга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Бир сўз билан айтганда, ҳар чаноқ пахта ҳисобда. Унинг нобуд бўлишига мутлақо йўл қўймаймиз.

Ниҳоят, колхозчилар ва ёрдамчиларнинг унумли ишлашлари учун барча имкониятлар яратиб берилган. Иссиқ овқат, мева ва бошқа озиқ-овқат моллари мунтазам бўлиб туради. Савдо, медицина, маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхши йўлга қўйилган. Дала меҳнатчилари фақат терим суръатини ошириш билан банд бўлаётирлар.

Ана шундай тадбирлар амалга оширилиши туфайли кунлик пахта тайёрлаш ва давлатга сотишда яхши кўрсаткичларга эришмоқдамиз. Ҳозиргача гектаридан 55—60 центнердан хирмон кўтарган Х. Раҳимов, Х. Худойберганов, С. Рўзметов, С. Юсупов, Б. Ўринов, М. Йўлдошевлар бошлиқ бригадаларимизнинг аъзолари 50 центнерлик маррани эгаллаш мусобақасида пешқадамлик қилмоқдалар.

Галдаги вазифалар — ҳосилни сўнгги граммларигача тезроқ йиғиб-териб олиш, келаси йил мўл ҳосилига ҳам пухта замин яратиш, ғўзапояни йиғиштириб олиб, ерларни минерал ва органик ўғитлар билан озиқлантириш, ирригация-мелиорация тармоқларини тартибга келтириш, шўр ювишга ҳозирданоқ пухта ҳозирлик кўришдан иборат.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, колхозимиз давлатга барча турдаги қишлоқ хўжалик ва чорва маҳсулотлари сотиш планлари ва социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариб, СССРнинг Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширилишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди.

Р. АБДУРАҲИМОВ,
Урганч районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

Бухоро тўқимачилик комбинатида янги пардозлаш фабрикаси қад ростлаяпти. Корхонанинг дастлабки навбати йилига 100 миллион квадрат метр газлама ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Фабрика қурилишини республика Қурилиш министрлигига қарашли 163-трестнинг 2-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи жадал олиб бормоқда. Суратда: бошқарманинг илғор мастери Маҳмуд Қодиров.

А. Мирзажонов фотоси.

(ЎзТАГ).

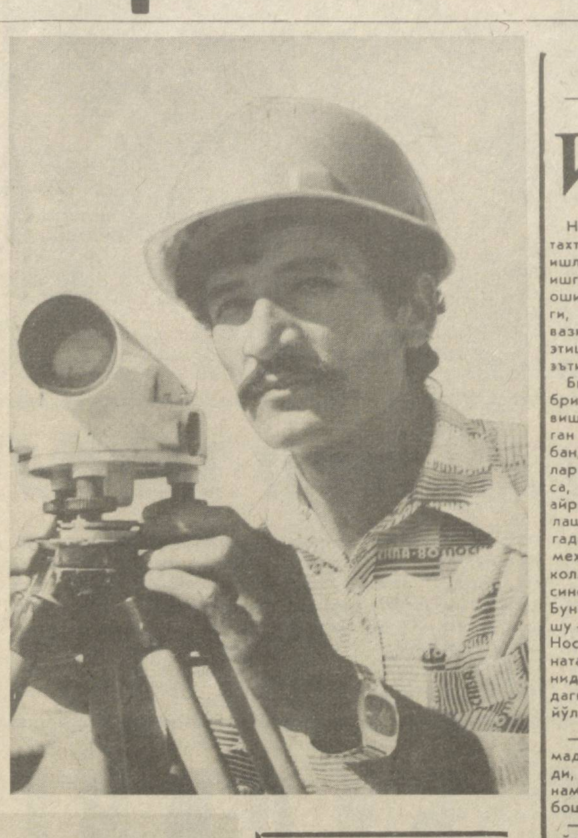

Чимбой районидаги «Майёб-2» совхози шоликорлари Қорақалпоғистон АССРда биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ватан хирмонига 9 минг тонна қирмизи дон етказиб берилди. Бу кўзда тутилганидан анча кўпдир. Хўжаликка КПСС XXVI съезди делегати, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети депутати Райгул Жумамуродова директорлик қилади. Бу жонкуяр ва тажрибали аёл ўз меҳнат фаолиятини оддий ишчиликдан бошлаган. Сўнг звенони бошқарди, бригадага раҳбарлик қилди.

Суратда: совхоз директори Р. Жумамуродова.

М. Елеусинов фотоси (ЎзТАГ)

Энг муҳими—меҳнат унумдорлигини ошириш

ИЗЛАНИШ

Носир Мақсудовнинг пойтахтимиздаги «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга келганига ўн бир йилдан ошиб қолди. Меҳнатсеварлиги, ҳаракатчанлиги, берилган вазифани чин дилдан адо этишга интилиши унга обрў-эътибор олиб келди.

Биз цехда бўлганимизда бригада аъзолари кўрак чувиш машиналарини йиғишаётган экан. Ҳамма ўз иши билан банд. Кимдир агрегат узеллаларини пайванд қилаётган бўлса, яна кимдир унинг айрим-айрим бўлакларини маҳкамлаш билан банд. Бригадада бўёқчилар ҳам меҳнат қилишади. Аҳил коллектив агрегатни тайёрлаб синов майдончасига жўнатади. Бунгача бўлган барча ишлар шу ернинг ўзида бажарилади. Носир агрегат қисмларини ўрнатаётган ёш йигитга нималарнидир кўрсатди-ю, нарироқдаги пайвандчилар ҳузурига йўл олди.

— Кечаги пайвандланган рамадан кичик нуқсон топилибди, лекин мен сизларга ишонаман, дўстлар, бундай ҳолга бошқа йўл қўймайлик.

— Носир ака, мана ўзингиз кўринг, пайвандлаш зарур бўлган бир жойнинг ўзини беш олти мартадан ўлчаяпмиз. Шунда ҳам камчилик чиққан бўлса, ишонмайман!

— Ундай дема, Равиль, — деди Носир йигитнинг елкасига қўлини қўйиб. — Янглишмайдиган одамнинг ўзи йўқ. Ҳамма ҳам хатога йўл қўйиши мумкин. Ахир техника назорати бўлимидагилар атайлаб айтишмайди-ку! Энди бу ёғига эҳтиёт бўлинглар.

Носир бўёқчилар томонга юрди. Агрегатнинг ён буферларини бўяётган Лариса Гавришева унга пешвоз чиққан, ўтган ҳафта илк бор қўлланган агрегат қисмларини бўяшни енгиллаштирувчи янги мослама ишни анча тезлаштириб юборганидан мамнун бўлиб гапирди.

— Тўғри айтасиз, самара бор, лекин барча қисмларини ҳам бўяш учун у қадар қулай эмасга ўхшайди-ку, — деди бригадир уни синамоқчи бўлиб. — Масалан барабанларни.

— Кўнглингиз тўқ бўлсин, бунинг ҳам йўлини ўйлаб қўйганман, — жавоб берди Лариса. — Яқин кунларда мосламага айрим ўзгартишлар киритмоқчимиз.

Носир Мақсудов бизни коллектив амалга ошираётган ишлари билан таништира бошлади.

— Кўриб турганингиздек, цехимизда кўрак чувиш машиналари йиғилади, — сўз бошлади у. — Агрегат қисмлари ва деталларини бошқа цехлардан оламиз. Масалан, учинчи цехдан рама олсак, тўртинчи цех барабанлар тайёрлаб беради. Эҳтиёт қисмларни бошқа бири... Биз уларни конвейерга қўйиб йиғишга киришамиз.

У ишлаб чиқариш жараёнларини қисқагина шундай ифодалаб қўйди. Лекин, илғаган бўлсангиз, шу қисқа жараёнлар заминида ишчи меҳнати, бетиним изланиши ётишини ҳамма ҳам тасаввур этавермайди. Ҳар бир агрегатни ўз жойига ўрнатиш, қисмларни мустаҳкамлаш, пайвандлаш учун неча бор ўлчаш, қўйиш яна ажратиб олиш ва ҳисоб-китоб қилиш керак. Бундай масъулият дастлаб бригадир зиммасига тушади, албатта. Зеро, агрегатнинг мустаҳкам, пишиқ тайёрланиши у бошлиқ коллективнинг меҳнатига боғлиқ-да. Шунинг учун ҳам бригада агрегат қисмларини сифатли йиғишга, ҳар бир жараённи астойдил адо этишга катта эътибор бермоқда. Тайёрланаётган маҳсулотларнинг биринчи тақдимдаёқ юксак баҳога сазовор бўлаётгани боиси ҳам шунда.

Корхона коллективи бу йил пахтакорларга 9 минг 200 дона сеялка, 3 минг 200 дан зиёд кўрак чувиш машинаси, 1 минг 600 сўмлик эҳтиёт қисмлар етказиб беришга аҳд қилишган. Ана шу мусобақада Носир Мақсудов етакчилик қилаётган бригада коллективи фаол иштирок этмоқда.

К. КАРИМЖОНОВ.

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛМОҚДА

ГУЛИСТОН тикув фабрикасида болалар учун кийим-кечакнинг учта янги моделини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Коллектив социалистик мажбурияти бандларидан бири бажарилди. Ясли ёшидаги болалар учун пижама, мактабгача ёшдаги қизчалар ва қизлар учун кўйлаклар тикиб чиқарила бошланди. Бундай буюмларни тикиш корхонадаги Н. Палисманова, П. Ли, Х. Муродова, Л. Тимина бошлиқ тикувчи-мотористларнинг энг яхши бригадаларига топширилди. Гулистонлик чеварлар тунги кўйлаклар, халатлар, миллий кийимлар тикиб чиқарадиган бўлдилар. Корхона буюмларининг йигирма тури Сифат белгисига сазовор бўлди.

МАОРИФЧИЛАР ҲИССАСИ

Партиямизнинг ҳар бир чақириғига ҳамиша лаббай деб жавоб бериб келган маорифчилар бу сафар ҳам республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатини кўтаринки руҳ билан кутиб олдилар.

6 миллион тонналик улкан хирмон учун олиб борилаётган бу жанговар курашда Қорақалпоғистон АССР, Тошкент, Қашқадарё ва Навоий областларининг маорифчи-ҳашарчилари пешқадамлик қилишмоқда. Қорақалпоғистонлик маорифчи азаматлар ҳозирги кунга қадар 80 минг тонна, Тошкент область ҳашарчилари 100 минг, қашқадарёликлар 170 минг, навоийликлар 54 минг тонна пахта тердилар.

Биз Жиззах областининг Мирзачўл, Арнасой ва Зарбдор районларида бўлганимизда Низомий номидаги педагогика институти ҳамда республика рус тили ва адабиёти педагогика институтларининг студентлари, профессор-ўқитувчилари, шунингдек В. И. Ленин номидаги, Н. К. Крупская номидаги ҳамда Ю. Ражабий номидаги педагогика билим юртлари коллективлари далаларда зарбдорчасига ишлаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Барчанинг фикри пахтазордаги ҳосилнинг сўнгги мисқолигача тезроқ териб олиш, қуёшли кунларнинг ҳар дақиқасидан самарали фойдаланишдан иборат. Институт ва билим юртлари партия-комсомол ташкилотларининг асосий диққат эътиборлари ҳам мана шунга қаратилган.

Биз Низомий номидаги Тошкент педагогика институтининг штабидамиз. Институтнинг 4070 студенти ва 131 нафар профессор-ўқитувчилардан иборат катта коллективи Мирзачўл районининг «Тошкент», «Совет Россияси», ва «Ўзбекистон» совхозларида чинакам ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

Республика рус тили ва адабиёти педагогика институтининг 2140 кишидан иборат коллективи эса пахтакорларнинг пешана тери эвазига етиштирилган ҳосилни сўнгги чаноқларигача йиғиштириб олиб республикамиз хирмонига муносиб ҳисса қўшиш учун Зарбдор районининг 12-13- ва 14-«Д» совхозларида жасорат кўрсатмоқдалар.

— Коллективимизнинг ҳар бир аъзоси масъулиятни тўла ҳис қилиб, виждонан ишлаётганлиги туфайли район-ҳашарчилари ўртасидаги социалистик мусобақада илғорлик қиляпмиз, — дейди биз билан суҳбатда институт ректори Г. Шчеглова.

— Далаларимизда пахта сийраклашиб қолганлигига қарамай, азамат студентлар чинакамига фидокорлик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Натижада хирмонимиз тобора юксаляпти. Биз улардан бениҳоя миннатдормиз, улар шаънига ҳар қанча таҳсинлар айтсак ҳам камлик қилади, — дея суҳбатга қўшилди Й. Қурбонов номли совхоз директори Аҳмаджон Турсунов.

Бу ерда иш якунлари, ҳар куни штабда муҳокама этилмоқда, студентлар меҳнатини янада унумли бўлишини таъминлаш учун қўшимча тадбирлар белгиланмоқда. Шу сабабли бўлажак мураббийлар суръатни бўшаштиришмаётир. Факультетлар орасида совхоз кўчма Қизил байроғини қўлга киритган 3-миллий группа факультети студентлари беш кунликда 67,1 тонна пахта теришга муваффақ бўлдилар. У. Мамажонов, З. Қодиров, А. Мартиросян, А. Мамутова, Б. Аҳмаджонова, К. Даминова, С. Турсунова ва бошқа ўнлаб студентлар кунига 50—60 килограммдан пахта териб, илғорлар қаторидан жой олиб турибдилар.

В. И. Ленин номидаги педагогика билим юрти ва Ю. Ражабий номидаги музика билим юрти талабалари «оқ олтин» тераётган пахтазорларда бўлганимизда бу ерларда ҳам меҳнат авжидалигини кўрдик.

— Студентларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларимизнинг ҳаммаси илғорлар тажрибасини оммалаштириш, кунлик графиклар ортиғи билан бажарилишини таъминлашга қаратилган, — дейди педагогика билим юрти партия ташкилотининг секретари В. Казаков. — Пешқадамлар мунтазам моддий ва маънавий рағбатлантириб боріляпти.

Ҳозир республикамизда яшовчи ҳар бир кишининг олдида турган асосий вазифа — далалардаги бор ҳосилни сўнгги мисқолларигача йиғиштириб олишдан ва 6 миллион тонналик «оқ олтин» хирмонини тезроқ бунёд этилишига ҳисса қўшишдан иборат. Жонажон Ўзбекистонимизнинг осмонўпар хирмони учун авж олган умумхалқ курашида ҳимматли, садоқатли, доимо пахтакорларга мададкор бўлиб ўз интернационал бурчларини шараф билан адо этаётган мададкорлар қаторида республика маорифчилари ҳам бор. Улар олинган социалистик мажбуриятлар бажарилиб, пахтакорларнинг эл олдида юзлари ёруғ бўлмагунча далаларни тарк этмаслик, сўнгги чаноқ, сўнгги мисқолар териб олингунча ғайрат-шижоат кўрсатиб ишлашга азму қарор қилишган. Биз пахтазорларда учратган ёрдамчиларнинг ғайрати шундан далолат бериб турибди.

М. САМАТОВ,
«Совет мактаби» журнали бош редактори.

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

ИЛҒОРЛАР ИБРАТИ

Олтинкўл районидаги Свердлов номли колхозда пахтачилик билан бир қаторда чорвачилик ҳам ривожлантирилмоқда. Ҳозир колхоз фермаларида 1156 бош қорамол боқилаётир. Бунинг асосий қисми соғин сигирлардир. Қўйлар бош сони ҳам оширилиб, 2692 тага етказилди. Бу кўзда тутилганидан 600 бош кўпдир.

Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун курашаётган колхоз чорвадорлари йил сайин катта ютуқларга эришмоқдалар. Хўжаликда ўтган йили 150 тонна гўшт ишлаб чиқарилган бўлса, бу йил 8 ойдаёқ 162 тонна гўшт тайёрланди. Ўтган йили жами 441 тонна сут соғиб олинган эди. Бу йил эса шу рақам 500 тоннадан ошиб кетди.

Колхознинг барча бригадаларида ёрдамчи хўжаликлар ташкил қилинган. Уларнинг ҳар бирида 8—10 бош қорамол бўрдоқига боқилаётир. Семиртирилган қорамолларнинг бир қисми бригаданинг ички эҳтиёжини қопласа, асосий қисми гўштга топширил-япти.

— Моли тўқнинг — кўнгли тўқ деган нақлда жон бор, — дейди колхоз раиси Бегали Тожибоев. — Биз барча муваффақиятларга чорва озуқа базасини мустаҳкамлаш туфайли эришяпмиз. 1982—83 йил қиш фаслида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш юзасидан Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра колхозимиз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди. Ғолибликни қўлдан бермаймиз. Қишловга пухта ҳозирлик кўряпмиз.

Шу кунларда колхоз чорвачилик фермасида бўлган кишининг кўзи қувнайди. Ғарам-ғарам пичанлар усти ёпилган. Қоп-қоп ўт талқони ва той-той сомонлар қуруқ жойларда сақланмоқда. Бир сиқим озуқани ҳам нест-нобуд қилмаслик чора-тадбирлари кўрилган.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг жамоатчи мухбири.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ—АМАЛДА

Маълумки, КПСС XXVI съезди қарорларига биноан мамлакатимизда ишлаб чиқилган Озиқ-овқат программасида биз қишлоқ меҳнат аҳлининг зиммасига фахрли, масъулиятли вазифа юклатилган.

Буни яхши ҳис этган совхозимиз меҳнат аҳли ишлаб чиқаришнинг барча жабҳаларида план топшириқларини ҳамма кўрсаткичлар бўйича ошириб бажариш юзасидан курашни кучайтириб юборди. Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки кунлариданоқ меҳнат коллективларида социалистик мусобақа авж олиб кетди. Бригадаларда ва бўлимларда иш пудрат усулида — меҳнатга ҳақ тўлашнинг нарядсиз формаси асосида ташкил этилди. Натижада кейинги йилларда совхозда деҳқончилик ва чорвачилик кескин юксалди, экинлар ҳосилдорлиги ва моллар маҳсулдорлиги бирмунча ортди.

Картошкакорларимиз эришаётган ютуқлар, айниқса қувончилидир. Ёш коммунист Тўғон Абдурасулов бошчилик қилаётган бригада коллективи 50 гектар ерда деҳқончилик қилиб, бу йил жами 1275 тонна картошка етиштирди ва давлат планини 210 процент бажарди. Ҳар гектар ердан олинган картошка ҳосили ўртача 255 центнердангa тўғри келди. Оилавий пудрат асосида ишлаётган Собир Йўлдошев ва Мукаррам Рустамоваларнинг звеноларида эса ҳосилдорлик янада юқорироқ, яъни пландаги 125 центнер ўрнига 260 центнерни ташкил этди.

Совхоз бўйича эса бу йил 100 гектар ернинг ҳар гектаридан етиштирилган картошка ҳосили ўртача 182,6 центнерга тўғри келди. Давлатга пландаги 875 тонна ўрнига 1826 тонна картошка топшириб, беш йиллик план топшириғини уч йилдаёқ адо этишга муваффақ бўлдик.

Сабзавоткорларимиз ҳам чакки ишлашмаяпти. Ҳозиргача давлатга 10384 тонна сабзавот топшириб, бу соҳадаги планни ошириб бажардик. Коммунистлардан Ф. Мирисломов ва П. Кенжалиевлар бошлиқ биринчи ва олтинчи, партиясиз И. Иброҳимов ва Ш. Шодиевлар бошлиқ учинчи ва тўртинчи, район партия комитетининг аъзоси Малика Мухторова бошлиқ 5-бригада сабзавоткорлари ўзларига биркитилган ҳар гектар ердан ўртача 230-303 центнердан ҳосил олиб, план топшириқларининг 110—143 процент адо этилишини таъминладилар. Бугун биз бажарилган ишлар сарҳисобини чиқараётиб, бундай кўрсаткичларга эришишда область Советининг депутати Умрия Эрматова, коммунистлардан Матлуба Шоакимова, Қурбонбуви Иброҳимова, комсомол аъзоси Холисой Режаматова, сувчи Абдураззоқ ака Азимов каби ишчиларимизнинг қўшган ҳиссалари ҳақида тўлқинланмай гапира олмаймиз. Улар ҳар бир туп ниҳолни меҳр билан парвариш қилиб, меҳнаткашлар дастурхонига ҳар қачонгидан мўл ва арзон карам, пиёз, сабзи, бодринг, помидор, бақлажон етказиб бердилар.

Мева ва узум етиштириш борасидаги ишларимиз ҳам баракали бўлди. Давлатга жами 1253 тонна мева ва 184 тонна узум топшириб, бу соҳадаги план топшириқларини ҳам ошириб бажардик.

Куни кеча чорвадорларимиз ҳам ғалаба рапортига имзо чекдилар. Давлатга жами 341 тонна сут, 26 тонна гўшт топширилди. Садир ака Шамсиев бошлиқ сут-товар фермасининг Рапия Турғунбоева, Тўхта Жумабоева, Мели Акбарова каби пешқадам «оқ чашма» соҳибалари ҳар бир сигирдан ҳозиргача ўртача 2590—2690 килограммдан сут соғиб олишга муваффақ бўлдилар. Улар йил охирига қадар сигирлардан яна камида ўртача 415 килограммдан сут соғиб олиб, давлатга топшириладиган ялпи маҳсулот ҳажмини 395 тоннага етказишга аҳд қилишди.

Чорвачиликда эришилаётган ютуқларда ем-хашак экинлари етиштиришга ихтисослашган бригадаларнинг коллективлари ҳиссаси катта. Қорабой Акбаров, Жаббор Жонибеков, Қўрғонбой Бойматов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг ишидан молбоқарлар ва сут соғувчилар миннатдор. Коллектив пудрат асосида меҳнат қилишаётган ем-хашак тайёрловчилар эски беданинг ҳар гектаридан 195,6 центнердан, янги беданинг ҳар гектаридан салкам 54 центнердан пичан ўриб олдилар, маккажўхоридан ва хашаки лавлагидан мўл ҳосил етиштирдилар.

Хўжалигимиз сертармоқ бўлгани учун ҳам бизда иш жараёнлари узлуксиз давом этади. Масалан, ҳозир ўртаки экинлардан бўшаган 40 гектар ерда пиёз, 13 гектар ерда саримсоқпиёз, 40 гектар ерда оралиқ экинлар ўсиб турибди. Бундан ташқари 65 гектар ерда эгат олиниб, экишга тайёрлаб қўйилган. Шу кеча-кундузда далаларни келгуси ҳосилга тайёрлаш, озиқлантириш ва суғориш, боғларни тартибга келтириш, қатор ораларини шудгорлаш, шох-шаббаларини йиғиб олиш, токларни қирқиш ва зангини кўмиш ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Совхоз меҳнат аҳли партия ва ҳукуматимизнинг аҳолига мўл ва арзон озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб бериш тўғрисидаги кўрсатмаларига жавобан барча ишларни юксак агротехника ва зооветеринария қоидалари асосида бажариш ва келгуси йил план топшириқларининг муваффақиятли уддаланиши учун мустаҳкам замин яратиш йўлида жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Қ. ҚАЛАНДАРОВ,
Орджоникидзе районидаги «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхозининг директори.

БИРИНЧИЛАР ҚАТОРИДА

● **Наманган районидаги «Ленинград» колхози пахтакорлари ғалаба рапортига имзо чекдилар. Она-Ватан хирмонига 7200 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳар гектар ердан 36 центнердан хирмон кўтарилди. Шуниси қувончлики, барча ҳосилнинг 90 проценти юқори сортларда топширилди.**

Планнинг бажарилишига Ҳакимжон Бувамирзаев, Юсуфжон Ғафуров, Юсуфжон Усмонов, Ҳамиджон Дадабоев, Боқижон Раҳматов бошлиқ бригадалар пахтакорлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Бу коллективларда ҳар гектар ердан 38—45 центнердан хирмон кўтарилди.

Колхоз аъзолари ички имкониятларини чамалаб, ҳосилдорликни 40 центнерга, ялпи хирмонни 8 минг тоннага етказиш мажбуриятини олишди.

А. ҚОРАБОЕВ.

ЯНГИЛИКЛАР *83

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МЕҲМОНХОНА ИШГА ТУШИРИЛДИ

Урганч аэропортида қурилган янги «Парвоз» меҳмонхонаси муддатидан уч ой илгари фойдаланишга топширилди. 200 ўринли меҳмонхона биносини Ўзбекистон шаҳарсозлик лойиҳалаш илмий-тадқиқот институти лойиҳалаштирган ва «Хорезмводстрой» коллективи бунёд этган. Меҳмонхона ҳовлисида фонтан ва гулзорлар бор; янги бинода ресторан, кафе, бар ва чойхона жойлашган.

ЯНГИ УСУЛ

Бетон тайёрлаш ишлари автоматларга топширилгач, унинг сифати яхшиланди. Ўрта Осиёда биринчи «цикл» автомат системаси «Каршистройиндустрия» йирик панелли уйсозлик заводида бетон аралашмаси ишлаб чиқаришга киришди. Барча компонентларни аниқ белгилашдан ташқари энергия ҳамда вақт тежалди. Ҳар галги бетон аралаштириш уч минут тезлашди.

Мана, беш йилдирки, Андижон область «Лола» қўғирчоқ театри коллективи ўз асарлари билан ёш томошабинларнинг муҳаббатини қозониб келмоқда. Театр репертуаридан ўрин олган спектакллар сони йигирматадан ошиб кетди. Булар орасида «Баҳромнинг мероси», «Ойгул ва Бахтиёр», «Ўткир шохли бузоқча» асарлари алоҳида ўрин тутади.

«Лола» қўғирчоқ театри коллективи область Ленин комсомоли мукофоти лауреатидир. Шунингдек, улар Варнада ўтказилган халқаро фестивалда ҳам лауреат бўлишди.

СУРАТЛАРДА: (чапда) театр коллективи; (ўнгда) театрнинг бош режиссёри Н. Маматов бош рассом Л. Светличкина билан янги асар устида ишламоқда.

В. Молгачев фотолари.

ЧИҚИНДИГА... СИФАТ БЕЛГИСИ

ЧИРЧИҚ. Корхонада асосий маҳсулотнинг чиқиндиси сифатида вужудга келадиган ёрдамчи маҳсулот ҳам баъзан давлат Сифат белгисига сазовор бўлади. «Электрохимпром» бирлашмасининг капролактам тайёрлаш технологик босқичларидан бирида чиқинди сифатида олинадиган модда — аммоний сульфатига энг юқори сифатдан далолат берувчи беш бурчак эмблема қўйилди.

Аммоний сульфат — таркибида азотли моддалар бўлган қимматли химикатдир. Тупроққа солинган тақдирда бу модда донли экинлар, ғўза, бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширади. Капролактам комплексида асосий маҳсулот билан бирга 336 минг тонна ана шундай самарали ўғит олинади.

Эндиликда «Электрохимпром» маркаси қўйилган буюмларнинг тўққиз тури Сифат белгисига сазовор бўлган. Аммоний сульфатдан ташқари булар — аммиак, кучли азот кислотаси, суюқ азот ва бошқа маҳсулотлардир. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажми ўтган йилги кўрсаткичлардан анча ошиб кетди. (ЎзТАГ).

САЛОМАТ БЎЛИНГ

КАСАЛЛИК: ТУШУНЧА, ОЛДИНИ ОЛИШ ВА МУОЛАЖА

Шундай касалликлар борки, бир неча минг асрлар давомида учраб туришига қарамай, уларни фан-техника тараққиёти даври ёки катта шаҳарлар хасталиклари деб юритишади. Дарҳақиқат, томир ва юрак, асаб ва руҳий касалликлар, аъзолардаги ҳар хил ёмон ўсмалар, бўғимларда туз йиғилиб қолиши қадим замонларда ҳам учраган. Сариқ касаллиги ҳам шулар жумласига киради. Аммо бу касалликларни тараққиёт ва катта шаҳарлар хасталиги деб айтишга асос бор.

Асримизнинг эллигинчи йилларидан бошлаб даставвал Америка Қўшма Штатларида, Ғарб давлатларида ва ниҳоят 60-йилларга келиб, бизнинг мамлакатда ҳам йирик шаҳарларда юқумли сариқ касаллигининг «В» тури ўқтин-ўқтин учраб, кенг тарқалиш хавфига эга бўлиб қолди. Шунчалик қадимий касаллик эканлигига қарамай, 70-йилларгача уни вужудга келтирувчи вирусларнинг тури ҳамда хусусияти, инсон танасидаги «фаолияти», беморларнинг аъзоларида бўладиган ўзгариш ва бошқа омиллар муфассал ўрганилмаган эди, дейиш мумкин. Натижада муолажа мақсадида кўрилган тадбирлар исталган даражада самара бермас, аксинча, касаллик вируслари кенг тарқалиб, кўплаб кишиларни дардга чалинтириб келарди.

Шу ўринда сўнгги ўн-ўн беш йил ичида жаҳон медицина фанининг вирусология соҳасидаги, хусусан юқумли сариқ касаллиги вирусларига оид бемисл ютуқларини эслатиш жоиздир. Фаннинг исбот қилишича, юқумли сариқ касаллиги хасталикни вужудга келтиришию, инсон танасида сақланиб ривожланиши жиҳатидан бир-бирига сира ўхшамайдиган уч хил вирус «маҳсули»дир. Касаллик оқибати ва ҳатто тарқалиши жиҳатидан ҳам фарқланадиган «А», «В», «С» деб аталмиш вируслар борлиги аниқланди. Айтайлик, «А» вирусларининг кишилар ўртасида касалликни тарқатиш йўллари ва хасталик оқибатлари «В» тури билан оғриганлардан бутунлай фарқ қилади. Бир-биридан тафовут қилишини қайта-қайта таъкидлашимизнинг боиси уларга қарши кўриладиган тадбирлар ҳам бир-биридан фарқ қилишини эслатишдир. Шуни билган ҳолда иш тутилсагина кўнгилдагидек натижага эришиш ҳамда кишилар ўртасида касаллик тарқалиб кетмаслигини таъминлаш мумкин.

Юқумли сариқ касаллигининг «В» турига оид айрим масалалар хусусида муфассалроқ сўз юритиш зарур. Шуни айтиб ўтиш кераки, юқумли касалликларнинг мавжудот оламида турли-туман йўллар билан тарқалиши, улар вирусларининг инсон ва ҳайвонот танасида, ташқи муҳитда қанча вақт сақланиб қолиши, шароитга мослашуви вирусларнинг хусусиятларига боғлиқ. Масалан, «А» вируслари касалликнинг сарғайиш даврида, уч-беш кун мобайнида бемор нажаси билан ташқи муҳитга чиқиб, касаллик тарқалиши хавфини туғдиради. «В» турида эса вируслар бетобликнинг бошланганидан то касаллик қанча давом этса шунча вақт, ҳатто мутлақо тузалиб кетгандан кейин ҳам бир неча ой, баъзан эса йиллар давомида ташқи муҳитга чиқиб туриши билан фарқ қилади. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, айрим кишилар касаллик билан оғримаган бўлсалар ҳам унинг вирусларини юқтириб олиб, «соғлом» вирус ташувчи бўлиб қоладилар.

«В» вируслари инсон танасида қон суюқлигию, ҳужайралардан тортиб, жигар, безларда кўпайиб ривожланиш ва узоқ вақт сақланиш қобилиятига эга. Шунинг учун ҳам бу хил вируслар бемор ҳамда вирус ташувчилардан танадаги жамики суюқлик — сўлак, қон, пешоб ва ичак чиқиндилари орқали ташқи муҳитга чиқади. Уларнинг ультрабинафша нурларга, юқори ҳароратга чидамлилигини айтмайсизми?! Башарти суюқлик қайнатилса (100 даража) бир-икки минут ўтиши биланоқ «А» вирусларининг касаллик чақириш қобилияти мутлақо йўқолади. «В» вируслари эса суюқлик шу даражада камида 40-50 минут қайнатилгандагина ўлади.

Кишилар ўртасида сариқнинг «В» тури тарқалиш йўллари жуда мураккаб. «В» вируслари кўпинча шу касаллик билан оғриган ёки «соғлом» вирус ташувчи кишиларга ишлатилган шприцлар, тиш даволашда ёки олишда ишлатилган омбир ва бошқа асбоблар орқали юқиши мумкин. Бундай хол айниқса ҳомиладор аёлларга жуда хавфлидир. Кузатишлар шуни кўрсатадики, аёлларимиз ҳомиладорлик даврида кўзлари ёригунга қадар ҳар хил сабаблар билан ўрта ҳисобда 10-20 марта укол олишар экан. Шу даврда юқорида айтилган сабабга кўра сариқнинг «В» вирусини юқтириб олиш ҳеч гап эмас. Ана шу хасталикни қон зардоби ёки уколлар билан тарқалувчи сариқ деб ҳам аташганича бор. Уларнинг вируслари беморлар ҳамда «соғлом» вирус ташувчи кишилар билан кўришганда, айниқса ўпишиб кўришганда юқиши мумкин. Шунингдек, вирус билан зарарланган ташқи муҳит воситасида ҳам унинг тарқалиш хавфи бор.

Яна бир гап. Катта шаҳар аҳолиси уколга ўч бўлиб қолган. Нима билан оғримасин, поликлиника-амбулаторияга мурожаат қилмасданоқ, хонаки даволаниш ҳаракатига тушиб қоладиганлар оз эмас. Уларнинг ўз «уколчилари» ҳам бор. Кўпинча бу тажрибасизроқ қўшни ҳамшира қиз бўлади. У эътиборсизлик билан баъзан яхши шаффофланмаган нина ишлатадию, сариқ касаллигига чалинганлар яна биттага (вирус тарқалишини ҳисобга олмаганда) кўпаяди.

«В» вируси одамга қайси восита ва шароитда юқмасин 1—6 ой давомида у инсон танасига мослашади. Шу аснода миллионлаб кўпайиб (касалликнинг маҳфий даври), қонга ўтади, қон томирлар орқали жигар ва бошқа аъзоларни «забт этиб» ривожланади. Вируслар кўпайган сари ўзидан заҳарли модда — токсинлар ажратади. Улар эса асаб толаларига, қон томир деворларига, қолаверса барча аъзоларнинг ҳужайраларига, айниқса жигарга таъсир қилади. Натижада жигарнинг аъзоларга қанд моддалари етказиб бериш, танадаги сув ва тузлар мутаносиблигини таъминлаш сингари муҳим ҳаётий фаолияти бузилади. Организмда токсинлар билан заҳарланиш бошланади. Касалликнинг аломатлари ривожланишда давом этади. Беморлар биринчи-учинчи кунларда танада қувватсизлик, куннинг иккинчи ярмидан бошлаб кайфият бузилиши, бошда оғриқ сезадилар. Бадан гоҳ қизиб, гоҳ совуқ қота бошлайди. Тўртинчи кунга бориб, қувватсизлик кучаяди-да, бўғимларда оғриқ пайдо бўлади. Танага «эшак еми» каби тошмалар тошади. Тери қичишиб, бурун қонаши мумкин. Сўнгра бемор юрганда ўнг биқин атрофида, қорин бўшлиғида оғриқ пайдо бўлади. Беш-олти кундан кейин пешобнинг ранги ўзгариб, тўқ сариқ ва қорамтир сариқ тусга киради. Иштаҳа мутлақо йўқолиб, кўнгил айнаши кўпаяди, бош қаттиқ оғрийди. Бу давр бетобликнинг биринчи ҳафтаси. Баъзилар шифокорга мурожаат қилмай, меъдам бузилибди шекилли, деб ўзларини ўзлари даволай бошлайдилар. Кун ўтган сайин касаллик аломатлари авж олади. Кўз пардаси ва сўнгра терида сарғайиш бошланади. Бу энди бетобликнинг иккинчи, оғирлашган давридир. Бунда жигарнинг яллиғланиши авж олади, ҳажми катталашиб, оғриқ кўпаяди. Айни вақтда вируслар жуда кўп миқдорда ташқи муҳитга чиқарилади, бинобарин соғлом кишилар ўртасида сариқ касаллиги тарқалиш хавфи кучаяди.

Шуни инобатга олиб, беморни зудлик билан шифокорга кўрсатиш аввало дард енгил кечишини таъминлайди, айни чоғда унинг кишилар ўртасида тарқалиб кетиши олди олинган бўлади. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, юқумли сариқнинг «В» тури ҳомиладор аёлларда, эмизикли ёшдаги болаларда ва ёши улғайган кишиларда оғирроқ кечади. Ўз вақтида ётқизиб даволанмаса, хасталик сурункали формага ўтиб кетиши мумкин. Бундай ҳолларда сариқ ўқтин-ўқтин қайталаниб, жигар фаолиятини жуда заифлаштириб қўяди. Натижада жигар бошқа аъзоларга ҳаётбахш моддаларни етказиб беролмай қолади. Бу эса организмнинг дардга тез чалинувчан бўлишига олиб келади.

Айтилганлардан кўриниб турибдики, юқумли сариқ касаллигининг «В» тури жуда ҳам мураккаб ва кўп қирралидир. Унинг олдини олиш ва муолажа чораларини кўриш учун барча зарур тадбирлар ҳам, керакли шароитлар ҳам соғлиқни сақлаш муассасаларида бор. Ўз вақтида шифокорга мурожаат этилса бас. Мамлакатимизда, шу жумладан республикамизда бу борада кенг кўламда изланиш олиб борилмоқда. Хусусан, юқумли сариқ касаллигининг Ўрта Осиё миқёсида қандай ривожланиш қонуниятлари бор, касалликнинг қайси усулда олдини олиш ва даволаш мумкин? Бу ва бошқа масалалар олимларимиз томонидан атрофлича ўрганилиб, илмий тавсиялар ишлаб чиқилмоқда. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, касалликнинг олдини олиш ва исталган натижага эришиш медицина ходимларигагина боғлиқ бўлмай, ҳар бир онгли кишининг шахсий бурчи бўлмоғи зарур. Оилада биронта одамда шу хил касаллик белгилари сезилган заҳоти шифокорларга мурожаат этиш лозим. Касалликнинг дастлабки давридаёқ бемор соғлом кишилардан ажратилиши, у фойдаланадиган идиш-товоқ, сочиқ ва бошқа буюмлар алоҳида бўлмоғи керак. Унга ишлатилган нина-шприцлар иложи бўлса бошқа шахсларга ишлатилмаслиги ёки ишлатишдан олдин 45—50 минут давомида қайнатилиши лозим. Касалликнинг «В» тури олдини олишда имкони борича уколлардан воз кечиш керак.

Ҳар қандай хасталикда бўлгани каби юқумли сариқ касаллиги олдини олишда ҳам организмни чиниқтириш, умумий табиий қаршилик кучини кўпайтириш самарали омиллардан саналади. Текширишлар шуни кўрсатдики, ҳар бир киши режим асосида овқатланса, ҳаётий фаолият учун зарур оқсил, ёғ ва ширинликларни керакли миқдорда истеъмол қилса, вақтида ухлаб, вақтида жисмоний ва ақлий ишлар бажарса, санитария ҳамда гигиена талабларига амал қилса организм соғлом ўсиб, соғлом ҳаёт кечиради.

Шабот ХЎЖАЕВ.
СССР Медицина фанлари академиясининг Д. И. Ивановский номли Вирусология институти Ўзбекистон филиалининг директори, профессор.

СПОРТ

ШАХМАТ:

ЎЙИН КЕЧИКТИРИЛДИ

Лондонда тож даъвогарлари ўртасида ярим финал баҳслари давом этмоқда. Кеча бокулик гроссмейстер Г. Каспаров билан В. Корчной ўртасида иккинчи ўйин бўлиб ўтди. Жаҳон экс-чемпиони В. Смислов билан венгриялик З. Рибли ўртасидаги дастлабки ўйин якунланмай қолди. Бу ўйин 41-юришга борганда В. Смисловнинг қўли баланд ҳолда кечиктирилди.

ВОЛЕЙБОЛ:

СОВРИН УЧУН КУРАШ

Москва ва Тошкент шаҳарларида СССР кубоги учун ўтказилган финал мусобақалар якунланди. Москвада фахрли ўринлар учун курашган коллективлар орасида Одесса медицина институти волейболчилари муваффақият қозониб, бош совринни қўлга киритдилар. Тошкентда 13—18-ўринлар учун мусобақа ўтказилди. Майдон эгалари — «Автомобилист» қизлари барча учрашувларда ғалаба қозониб, 13-ўринни эгалладилар.

СУВ ТЎПИ:

ЯРИМ ФИНАЛЧИЛАР

Москвада ва Олмаотада СССР кубоги учун ўтказилган ярим финал учрашувларидан кейин Ҳарбий-Денгиз Флоти марказий спорт клуби, Москва ва Киев динамочилари ҳамда МДУ командалари соврин учун курашни давом эттирадиган бўлишди. Тошкентнинг «Меҳнат» командаси пойтахт (5:14) ҳамда Тбилиси динамочилари (7:7) билан ўйнаб бундай имкониятни бой беришди.

✦ ҲОДИСА

ҲУШЁРЛИК

«Андижон — Душанба» маршрути бўйича қатновчи 191-пассажир поезди шитоб билан елиб бормоқда. Поезд вагонларида осойишталик ҳукм сурарди. Шу пайт кимдир:

— Доринииг ҳиди келяптия, — деди.

— Йўқ, бу дори эмас, — деди унинг ёнидаги киши. — Кимдир вагонда чекаётганга ўхшайди. Сўнг вагонлар уланган томон йўл олди. Қараса деразадаги аланга ловуллаб, шамолда тобора зўраярди.

«Ёнғин!». Зудлик билан вагон проводнигига маълум қилинди. Проводник «стоп кран»ни босди. Қўлида махсус ўт ўчириш мосламаси билан ёнғин бошланган жойга югурди. Поезд тўхтади. Йўловчилар ҳам қўлларидан келганча проводник Амирилла Ориповга ёрдам кўрсата бошладилар. Қўшни вагонлар проводниклари Низом Нажмиддинов, Абдушукур Болтабоевларнинг ҳам ёрдами катта бўлди. Орадан ўн минут ўтар-ўтмас ёнғин бартараф этилди.

И. САФАРОВ.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг навбатдаги сони 26 ноябрда чиқади.

Редактор ўринбосари Б. ЮСУПОВ.

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлимига қарашли

САБЗАВОТ, ПОЛИЗ ВА КАРТОШКА ЭКИНЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ҚОШИДАГИ РЕСПУБЛИКА БИР ЙИЛЛИК САБЗАВОТ-КАРТОШКАЧИ МАСТЕРЛАР ТАЙЁРЛАШ МАКТАБИ

1983—84 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб, колхоз ва совхозлар учун, сабзавотчилик, полизчилик ва картошка экинлари бўйича малакали техниклар, сабзавот, полиз ва картошка ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш бўйича технолог кадрлар тайёрлайди, сабзавоткорлар ва картошкачиларнинг малакасини оширади ва қўшимча равишда шофёрлик касбига ўргатади.

Ўқиш муддати бир йил

Мактаб колхоз ва совхоз йўлланмаси билан 8—10 синф маълумотига эга бўлган, сабзавотчилик, полизчилик, картошкачилик ҳамда сабзавот ва картошка уруғчилиги соҳасида иш стажига эга бўлган кишиларни қабул қилади. Ўқишга юборилган колхоз аъзолари ва совхоз ишчи-хизматчиларининг иш жойида ўртача ойлик маоши сақланади.

Ўқувчилар стипендия ва ётоқ билан таъминланадилар.

Мактабга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси (аттестат ёки шаҳодатнома), ўқишга юборилганлиги ҳақида ўзи ишлаб турган хўжалик томонидан берилган йўлланма, соғлиғи ҳақида справка (286-форма), уч дона фотосурат (3х4 см.) меҳнат дафтарчасидан кўчирма, мактаб директори номига ариза.

Мактаб адреси: Тошкент области, Тошкент района, «Киров» қишлоқ Совети (Тошкент шаҳрининг Калинин майдонидан қатнайдиган 104, 124 ва 193-автобусларнинг «Институт» бекати).

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

182-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—84 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти шаҳар қурилишларида ишлаш учун қуйидаги касблар бўйича юқори малакали ишчилар тайёрлайди: электр-пайвандчи, сувоқчи-бўёқчи, бўёқчи, электрмонтажчи, ғишт терувчи-монтажчи, дурадгор, автомашиналарни ремонт қилувчи слесарь.

Ўқиш муддати — 1—2—3 йил.

Узоқдан келганларга ётоқхона берилади.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8—10 синфни битирган йигит-қизлар қабул қилинади.

Билим юртини битирганларга диплом берилади ва улар қурилиш бошқармасига ишга юборилади.

Билим юртини аъло ва яхши баҳолар билан битирганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак ва ишлаб чиқариш давридаги иш ҳақининг 50 проценти билан таъминланадилар. 10-синфни битирганлар 30 сўм стипендия оладилар, ҳарбий хизматни битириб келганларга 30 сўм миқдорида қўшимча пул тўланади.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига киради.

Билим юртини битирганларга «Ташпромстрой»га ишга йўлланма берилади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: билим юрти директори номига ариза, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, медицина справкаси, 6 дона фотосурат (3х4 см.), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (паспорт) шахсан кўрсатилади.

Ариза ва ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Багратион кўчаси, 4-уй (17-автобуснинг сўнгги бекати, 13-трамвайнинг 2-«Шимолий шарқ» бекати). Телефон 64-18-41.

«Юбилей» Марказий спорт залида

29 ДЕКАБРЬ — 8 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ
мактаб ўқувчиларининг қишки каникул кунларида

«ҚОРБОБО МЎЪЖИЗАСИ»

ЯНГИ ЙИЛ ЭРТАК ТОМОШАЛАРИ
ҚАТНАШАДИЛАР:

«АРЛЕКИНО» оригинал жанр театри.
Бадиий раҳбар — А. Акишин.
«ДРУЖБА» ЦИРК КОЛЛЕКТИВИ.
Бадиий раҳбар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ф. Шарикбоев.
ЦИРК, ЭСТРАДА ВА КИНО АРТИСТЛАРИ.
Постановкачи-режиссёр — Бутуниттифоқ оммавий томошалар ва театрлаштирилган байрамлар фестивалининг лауреати — В. Болотин.

Томошалар 29, 30 декабрда соат 13.00, 15.00 да; 31 декабрда соат 13.00 да; 1 январда соат 15.00 да; 2, 3, 4, 5, 6, 8, январда соат 11.00, 13.00, 15.00 да бошланади.

Кассалар ҳар куни соат 14.00 дан 19.00 гача ишлайди. 1 декабрдан бошлаб кассалар соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Билетлар «ЮБИЛЕЙ» Марказий спорт зали кассаларида сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Қуйидаги телефон бўйича справкалар олиш мумкин: касса — 46—03—13, 46—70—31, администратор — 46—07—53, 46—68—77.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/XI да **Дон Карлос**, 25/XI да **Икки дил достони**, 26/XI да **Пётр-I**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/XI да **Рўйхатларда йўқ**, 25/XI да **Олтин девор**, 26/XI да **Юлдузли тунлар**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/XI да **Хотинимнинг эри**, 25/XI да **Тошкентликлар** (15.00, 19.30), 26/XI да **Мангулик** (14.00, 19.30).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ПОЛИМЕРЛАР ХИМИЯСИ ВА ФИЗИКАСИ ИНСТИТУТИ лабораториялар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходим (фан кандидати): полимер композицияларини қўллаш бўйича тармоқлараро лабораторияга;

кичик илмий ходим: фармакология.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700061, Тошкент шаҳри, 61-алоқа бўлими, Гоголь кўчаси, 74-уй.

Телевидение

24 НОЯБРЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Оддий мўъжизалар. 10.10 — Шаҳар чеккасидаги тегирмон. Бадиий фильм. 11.15 — Саёҳатчилар клуби. 12.15— Концерт. 12.55 — 15.00 —Янгиликлар. 15.20 — Бугун ва ҳар куни. 16.15 — Драматургия ва театр. 17.00 — Ҳужжатли фильм. 17.15 — Концерт залида мактаб ўқувчилари 17.55 — Шахмат мактаби. 18.25 — Миллионлар ленинча университети. 18.55 — Расмларда қуёш акси бор. 19.10 — Дунё воқеалари. 19.25 — Коллектив нимага қодир. 20.00 — Футбол. «Спарта» (Голландия) — «Спартак» (Москва). 21.30 — Время. 22.05 — Иван. Бадиий фильм. 23.15 — Дунё воқеалари. 23.30 — Чехословакия телевидениеси ва радиосининг В. Заградник раҳбарлигидаги оркестр чалади.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Физика. 10.05 — 13.35 — Испан тили. 11.05 — Астрономия. 11.35 ва 12.40 — Зоология. 12.00 — Онамларнинг мактаби. 12.30 — Илмий-оммабоп фильм. 13.05 — Ҳаёт формуласи. 14.05 — А. С. Пушкин. 14.55 — Қайта тикланган никоҳ. Бадиий фильм. 16.20 — 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Сиз яратган боғ. 19.15 — Душман уясида. Бадиий фильм. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.50 — Тинчликни ҳимоя Совет комитетининг раиси Ю. А. Жуков суҳбати. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — 1983 йил қўшиқлари. 23.00 — Адабий ўқиш.

ТОШКЕНТ-I. 17.55 — Болалар учун фильм. 19.00 — Меҳнаткашларнинг илмий-техника ижодкорлигини ривожлантириш. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Халқ контроли экрани. 20.15 — Бўёқлар симфонияси. 20.30 Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Учинчи қўнғироқдан сўнг. 23.20 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.25 — МОСКВА-II. 18.00 — Рус тили— мактабгача ёшдаги болаларга. 18.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. 20.45 — Бизнинг давр. Телефильм. 21.00 — Ёшлик. 21.30 — МОСКВА-II.

25 НОЯБРЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Халқ ижодиёти. 10.25— Душман уясида. Бадиий фильм. 11.40 — Ҳужжатли фильм. 12.10 — Концерт. 13.05 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Рус тили. 16.55 — Олимлар Подмосковьенинг агросаноат комплексига. 17.25 — Мактаб ўқувчиларининг СССР Ички ишлар министрлиги хизмат кўрсатган ходими, старший терговчи Н. С. Герасимова билан учрашуви. 18.10 — Концерт. 18.30 — Мультфильм. 18.45 — Ҳамдўстлик. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Коллектив нимага қодир. 3-кўрсатув. 20.00 — СССР халқ артисти Д. Гнатюк куйлайди. 20.10 — Беҳуда шов-шув кинокомедия. 21.30 — Время. 22.05 — «Московские новости» газетасининг соврини учун фигурали учиш. 22.50 — Дунё воқеалари. 23.05 — Каҳрабо қирғоқ тароналари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — Тарих. 10.05 ва 13.40 — Инглиз тили. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади. 11.35 ва 12.40 — Тарих. 12.05 — Г. Абашидзе поэзияси. 13.10 — География. 14.55 — Хўжаликни бошқариш мактаби. 15.25 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Саёҳатчилар клуби. 19.45 — Концерт. 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Ўсимликлар дунёси. 21.30 — Время. 22.05 — Оилавий иш. Бадиий фильм. 1-серия. 23.10 — Хоккей. СССР чемпионати. АСК — Спартак.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Рус адабиёти. 12.00 — Светофор. 12.40 — Телефильм. 17.55 — Мультфильмлар. 18.20 — Болалар учун фильм. 18.50 — Монголия Халқ Республикаси деб эълон қилинган кунга. 19.10 — Ноз-неъмат бунёдкори. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Самарқанд сайқалига мафтунмиз. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Самарқанд сайқалига мафтунмиз (давоми). 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — Ўта муҳим топшириқ. Бадиий фильм. 1-серия. 24.00 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — МОСКВА-II. 18.05 — Ёшлик. 18.35 — Телефильмлар. 19.05— Авлодлар биографияси. 19.30 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Фильм-концерт. 21.15 — Телефильм. 21.30 — МОСКВА-II.

Радио

24 НОЯБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Санъат усталарининг концерти. 9.30 — Халқ талантлари ижро этади. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Малыш. 14.00 — Пахта ҳосили йиғим-теримини жадаллаштирайлик. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Танбур тароналари. 19.25 — «Юность Узбекистана». 21.00 — Ядро фалокатининг олдини олиш — замонамизнинг муҳим проблемаси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П., Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

Р. — 03290. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 268. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15